

MAGYAR Hungarian Life

ÉLET

Price \$ 3.20
including GST

AZ AUSZTRÁLIAI MAGYARSÁG EGYETLEN HETILAPJA

THE ONLY HUNGARIAN WEEKLY IN AUSTRALIA

No. 2838. 25 September 2014. Printed Post approved PP 1000 2449 LVI. évfolyam 38. szám 2014. szeptember 25.

Bankok elszámoltatása

Tisztelt Ház!
A kormány áttanulmányozta a Kúria döntését, amelyet a devizahiteles ügyekben hozott. A Kúria döntése alapján kidolgoztuk a bankok elszámoltatásának rég várt forgatókönyvét.

Úgy látom, hogy az Önök elé terjesztett törvényjavaslattal végre rendet teszünk a bankok és az emberek közötti viszonyban, amely alafőle rendeltséget, sőt kiszolgáltatottságot eredményezett. A független bíróságok kimondták azt, amit sok millióan régóta gondoltak, hogy a bankok visszaéltek az erőfölényükkel. Tisztességtelenül jártak el, mert egyoldalúan, az emberek rovására és a maguk javára módosították a szerződéseket. Bizonyára Önök is észrevették, hogy a bankok az egyoldalú és az emberekre nézve hátrányos szerződésmódosítások tényét nem tagadják. Két dolgot állítanak. Azt állítják, hogy amit tettek, nem tisztességtelen, s azt, hogy korábban ezt a gyakorlatot a jogalkalmazók nem kifogásolták. A kormány azonban elfogadta a Kúria érveit és ítéletét, miszerint az egyoldalú szerződésmódosítás helytelen és igazságtalan, és ezért tisztességtelen gyakorlatnak minősül, feltéve, hogy az egyoldalú szerződésmódosítás nem elégtett ki speciális előfeltételeket. Az elszámoltatásról szóló törvénnyel kijelöljük azt az eljárásrendet és számítási módot, amellyel az igaz-

Orbán Viktor napirend előtti felszólalása szeptember 15-én

ság helyreállítható, s a tisztességes eljárás elvének érvényt lehet szerezni.

Tisztelt Ház! Bár pénzről van szó, és komoly gazdasági következményekkel is jár, valójában az igazságosság eszméje, a méltányosság követelménye és a tisztesség elve áll itt a középpontban. Vállalkozásunk jelentősége történelmi, a tett, amire készülünk, példátlan, döntésünk horizontja pedig magasan az államhatáraink felett húzódik. A magyar gazdaságtörténetben nem találunk arra példát, hogy az igazságszolgáltatás, vagyis a Kúria, a törvényhozás, vagyis a képviselők és a végrehajtó hatalom, vagyis a kormányzat a tisztesség logikája alapján teljes egészében átvilágítson egy, az emberekkel szemben tisztességtelen pénzügyi manőverrendszert, és elszámoltassa a bankokat. Olyan még nem volt, hogy egyszer csak valósággá váljon az, amiről csak romantikus vagy utópisztikus regényekben olvashattunk: hogy tisztességtelennek lenni rossz üzlet, tisztességesnek lenni viszont jó befektetés. Kérem a Tisztelt Házat, ne rettenjen vissza se a magyar, se a nemzetközi nyomástól. Kérem Önöket, ne inogjanak meg a történelmi lehetőség és felelősség súlya alatt. És kérem Önöket, ne térjenek vissza oda, ahon-

nan négy éve elindultunk. Ne forduljanak vissza abba korbá, amely a tönk szélére sodorta az országot, és adósrabszolgaságba lökte családok százezreit. Kérem hát Önöket, támogassák a kormány törvényjavaslatát!

Tisztelt Ház! A parlamenten kívül is van még egy csatatér. Ezen a csatatéren a bankok most ellentámadást indítottak. Beadvánnyal éltek az Alkotmánybírósághoz, s mind a Kúria döntését, mind az Önök által ismert törvényjavaslatot megtámadták. Az igazsághoz tartozik az is, hogy több bírói tanács is hasonlóképpen járt el. Az alsóbb szintű bírói tanácsok vitatják a Kúria döntésének alkotmányos alapjait. Ez ugyan furcsa, talán szokatlan is, de jogszerű. A bankoknak is és az eljáró bírónak is jogukban áll így tenniük. Sőt, ezt mi csak helyeselhetjük, mert mi nem egyszerűen igazságot akarunk szolgáltatni, nem egyszerűen csak győzni akarunk, de jogalmai és demokratikus küzdelemben akarunk győzni. Sőt, sportszerű győzelmet akarunk aratni. Hiszen a bankoktól éppen ezt várjuk, hogy zárják le a tisztességtelen hitelezés korszakát, és jöjjön el a fair bankok korszaka. Márpedig ha fair bankrendszert akarunk, azt csak fair küzdelemben szabad kikényszerítenünk. Ha győzünk, Tisztelt Ház, minden egyes bank visszafizet majd minden egyes tisztességtelenül elvett forintot az embereknek. 400 pénzintézetnek kell elszámolnia. Egymillió háromezrezer család érdekeiről és jogairól van szó. Hatalmas munka áll Magyarországon előtt, mert minden szerződést újra kell majd számolni, de meggyőződésem, hogy a munka nem lesz hiábavaló, a befektetett idő és energia megtérül majd.

Tisztelt Ház! Kétségtelenül szép dolog, hogy igazunk van, szép dolog, hogy a tisztességes és méltányos elbánás mellett törünk lándzsát, de van-e elég erőnk, hogy a döntéseket meghozzuk, s azután betartassuk, s – ha kell – kikényszerítsük.

Az a véleményem, hogy ma már elég erősek vagyunk ehhez. Négy éve még gyengék voltunk, ahhoz is alig volt erőnk, hogy a saját lábunkra álljunk. Négy éve dolgozunk azért, hogy országunk visszanyerje az erejét. E négy év tapasztalata alapján egy dolgot mondhatok Önöknek: ha van összefogás, minden lehetséges, és ha összefogunk, a bankok elszámoltatását is végig tudjuk vinni. Ezért pártállástól függetlenül kérem minden képviselőtársam támogatását. Felkészülni a küzdelemre ésszerű és indokolt, mert látom és hallom Brüsszel mozgolódásait. Ismerjük a nemzetközi pénzügyi szervezetek súlyát. S azt is tudjuk, hogy a bankok önmagukban is erősek, bátrak és ravaszak. Ravaszak, mint a példázatban szereplő denevér; amikor a madarakra vetik

ki az adót, a denevérek a fogukat mutatják, amikor pedig az egerekre roják ki, akkor pedig a szárnyukat.

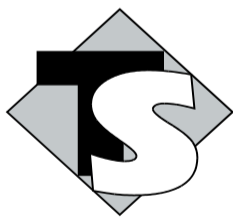
Tisztelt Ház! Arról is szeretném tájékoztatni Önöket, hogy az év elején meghozott döntéseinknek megfelelően folytatni fogjuk a rezsisökkentést. A rezsisökkentés harmadik ütemében szeptember 1-jétől az áram ára további 5,7 százalékkal csökkent, október 1-jétől a távhó ára további 3,3 százalékkal mérséklődik majd. Továbbra is kitartunk azon álláspontunk mellett, hogy a magyar emberek és a magyar családok akkor lesznek biztonságban, ha a mindennapi megélhetéshez, otthonuk fenntartásához szükséges költségeket nagyobb nehézség nélkül ki tudják fizetni, ha nem a gyermekek eltatása után gondterhelten a konyhaasztalra könyökölve, és órákon át számolgatva kell lemondaniuk valami fontos tervükről csak azért, hogy a következő havi rezsit is ki tudják fizetni. Igen, a rezsisökkentés olyan, mint cseppben a tenger – minden benne van. Egész politikánk sűrítvénye ez. Alapvetése egyszerű: arról szól, hogy a magyarokról senki sem húzhat le hét bőrt az alapvető szolgáltatásokért.

Végre sikerült Magyarországnak eljutnia oda, hogy a kormánynak is az a fontos, ami az embereknek, vagyis hogy a magyar családok fizessék a legalacsonyabb rezsiköltségeket. Jó úton vagyunk a célunk felé, Tisztelt Ház! Két éve ilyen idő tájt még a jövedelmünkhöz képest mi, magyarok fizettük a legtöbbet a villanyért, a gázért és a távfűtésért Európában. Most ott tartunk, hogy nálunk csökken legnagyobb mértékben ezeknek a szolgáltatásoknak az ára.

A rezsisökkentésről szóló vitákban, tisztelt Képviselőtársaim, fontos kérdésekre kaphattunk válaszokat. Voltak, akik a gazdaság teherbíró képességét féltették, és voltak, akiknek kételyük támadt az alacsonyabb árak fenntarthatóságában. Mára azonban az is világossá vált, hogy intézkedés sorozatunk nemcsak a magyar családok terheit csökkenti, de az ország gazdaságának is jót tesz.

Láthatják, Magyarországon nyolc

éve nem nőtt akkorát az úgynevezett bruttó hazai termék, mint 2014 második negyedévében, a magyar gazdaság közel 4 százalékkal bővült. Ezzel nemzetközi összehasonlításban a magyar gazdaság fél év alatt a legnagyobb növekedést produkálta az Európai Unióban. Számunkra bebizonyosodott az is, hogy az adócsökkentés politikája működik: húszéves csúcson van a gazdaságilag aktívak, vagyis a dolgozók száma, és megfordítottuk az eddigi helyzetet is: a közös szekeret ma többen tolják, és kevesebben ülnek rajta. Az Európai Unió tagállamai közül a július havi adatok szerint az elmúlt egy évben Magyarországon csökkent a legnagyobb mértékben a munkanélküliség, immáron 8 százalékkal alá. Az évközi bevallásokból azt is tudjuk, hogy a családi adórendszernek köszönhetően az első félévben közel 100 milliárd forinttal több maradt a gyermeket nevelő családok zsebében is. Április és június között mintegy ötödével nőttek a beruházások, ami mindannyiunk számára bizonyítja, hogy a magyar gazdaság növekedése erős alapokon nyugszik. Hároméves csúcson jár a hazai ipar, idén júliusban már mintegy 12 százalékkal erősödött az ágazat. Ma már, Tisztelt Ház, nem tűnik vágyalomnak az a célkitűzésünk, hogy a ciklus végére az ipari termelés hozzájárulása a nemzeti össztermék egészéhez egész Európában Magyarországon legyen a legmagasabb. A nemzetgazdasági adatokon túl arra hívnám fel az Önök figyelmét, hogy a mindennapi élet két korábbi, nyomasztó és sok nyomorúsággért felelős jelenségén is változtatni tudunk. Évtizedekig az volt az általános vélekedés, mi több, a napi élet tapasztalat, hogy hiába dolgoztak többet az emberek, a pénz elvitte az ár-emelkedés, s ami maradt, azt elvitték a bankok a felfelé tornászott hitelkamatokkal. Ma azt mondhatjuk Magyarországon polgárainak, hogy az ár-emelkedést megfékeztek, a rezsit visszavágtuk, a reménytelen adósságtól pedig belátható időn belül meg lehet szabadulni, de legalábbis elviselhetővé fogjuk tenni őket.

TRUMBLE SZANTO LAWYERS

ÜGYVÉDI MUNKAKÖZÖSSÉG

TANÁCSADÁS MINDENFÉLE ÜZLETI ÜGYBEN
HÁZ ÉS MÁS INGATLAN ADÁSVÉTELE ÉS BÉRLÉSE
VÉGRENDELETEK KÉSZÍTÉSE ÉS VÉGREHAJTÁSA
KÉPVISELET PERES ÜGYEKBEN
ÖRÖKSÉG ÜGYEK
KÖZLEKEDÉSI ÉS ÜZEMI BALESETEK
BEVÁNDORLÁSI ÜGYEK
CSALÁDI ÜGYEK ÉS VÁLÓPEREK
TÁRSULÁS FINANSZÍROZÁS
ADÓSSÁGOK BEHAJTÁSA
MAGYARORSZÁGI VONATKOZÁSÚ ÜGYEK INTÉZÉSE
KÖVETSÉGI HITELESÍTÉS

MAGYARUL BESZÉLÜNK

10 CECIL PLACE, PRAHRAN 3181

Telefon: 9529 6222

Fax: 9529 6777

Email: tsz@tsz.com.au

BOLDOG NÉVNAPOT KÍVÁNUNK

Szeptember 27.

Szeretettel köszöntjük névnapjukon Adalbert, Albert nevű kedves olvasóinkat.

Albert: A germán Adalbert névből. Jelentése: nemes fény vagy fénylő nemesség.

Albert: Az Adalbert rövidebb alakja.

Köszönhetjük még: **Cézár, Gáspár, József, Káldor, Vilja, Bertalan** nevű barátainkat.

Szeptember 28.

Szeretettel köszöntjük névnapjukon Vencel nevű kedves olvasóinkat.

Vencel: A német Wenzelaus rövidüléséből.

Köszönhetjük még: **Ágost, Gusztáv, Herman, Hermina, Vince** nevű barátainkat.

Szeptember 29.

Szeretettel köszöntjük névnapjukon Mihály nevű kedves olvasóinkat.

Mihály: A héber Mikaél névből származik. Jelentése: az Istenhez hasonló.

Köszönhetjük még: **Beatrix, Beáta, Erna, Ernesztina, Kamilla, Sebő, Szimona** nevű barátainkat.

Szeptember 30.

Szeretettel köszönhetjük névnapjukon Jeromos nevű olvasóinkat.

Jeromos: A görög Hieronümosz névből. Jelentése: szent nevű.

Köszönhetjük még: **Bodony, Félix, Patrik, Patricia, Leticia,** nevű barátainkat.

Október 1.

Szeretettel köszöntjük névnapjukon Malvin nevű kedves olvasóinkat.

Malvin: a német Malwine névből ez a germán Madalwine név rövidülése. Jelentése: bírósági székhely, barát.

Köszönhetjük még **Bazsó, Ludovika, Renáta, Aladár,** nevű barátainkat.

Október 2.

Szeretettel köszöntjük névnapjukon Petra nevű kedves olvasóinkat.

Petra: Két név egybeesése. 1. A latin Petrus (magyarul: Péter) nőnemű alakja. 2. A Petronella önnállósult becézője.

Köszönhetjük még **Bernát, Órs, Péter, Tamás** nevű barátainkat.

Október 3.

Szeretettel köszöntjük névnapjukon Helga nevű kedves olvasóinkat.

Helga: Észak germán eredetű. Jelentése: egészséges, boldog.

Köszönhetjük még: **Gertrúd, Teodor, Hubert, Ignác, József, Teréz, Terézia** nevű barátainkat.

DOLLÁR ÁRFOLYAM
2014. szept. 18-án
1 AUD = 219.74 Ft

Bérletre adják a kenyert Óbudán

Októberben indul a Mindennapi kenyertünk- jótékonyági program, aminek lényege, hogy havi bérlettel a kenyér is olcsóbb lesz a Máltai Szeretetszolgálat óbudai, pékségében.

A Zápor utcai szociális pékség már két éve működik, a helyiséget az önkormányzattól kapták meg, ingyen. „Naponta egy tonna kenyert termelünk ki, aminek 70-80 százaléka a budapesti szociális intézményekbe, hajléktalanszállókra kerül. Most közvetlen környezetünkön, a rászoruló nagycsaládosokon és nyugdíjasokon is szeretnénk segíteni” — mondta el Győri Dani Lajos, a szeretetszolgálat ügyvezető alelnöke.

Hozzátette, az MMSZ a jótékonyági program költségeinek felét állja, a másik felét három óbudai étterem havi adományából fedezik. Az alelnök számításai szerint az idősök heti egy-két alkalommal, a nagycsaládosok viszont naponta használnák a bérletet. A 20 szelvényes kártya fél kilónként ad kedvezményt, vagyis 10 kiló kenyert lehet venni vele ezer forintért.

A jótékonyági program keretében egyszerre 100 nagycsaládoson és nyugdíjason tud segíteni havonta az MMSZ, a megcélzott területen, Belső-Óbudán viszont közel ezer rászoruló él. Hogy ki kaphat olcsó kenyeret, azt az óbudai önkormányzat dönti el, együttműködve a családsegítő és gyermekjóléti szolgálatokkal —ők osztják ki az említett 20 szelvényes bérleteket is.

Nem mindig ugyanazok járnak jól, havonta változhat, hogy kinek ítéljük meg a kedvezményt. Az sem kizárt, hogy egy család több bérletet is kap, ha tényleg szükséges — hangsúlyozta Bús Balázs, aki nem tart attól, hogy kampányfogásnak tekintik majd az októberben induló jótékonyági akciót. Mint mondta, folyamatosan szerveznek ilyen jellegű programokat — fél évvel ezelőtt a kerületi gyerekek reggeliztetését oldották meg, a családsegítő szolgálaton keresztül pedig napi 600 adag készített osztanak ki a kerületben.

A kenyérbérlet nem jár a hajléktalanoknak — Bús Balázs szerint azért, ellátásuk nem kerületi feladat. Nekik a szállókon és melegezőkőn is jut napi ellátás, a máltaiak szociális péksége pedig alapvetően őket látja el ingyen kenyérral — emlékeztetett a polgármester.

A Máltai Szeretetszolgálat Óbudán 180 hajléktalant lát el utcai gondozás keretében, az éjjeli menedékhelyen és a nappali melegezőn pedig együtt 90 rászoruló tudnak fogadni. A szolgálat szerint nagyjából ennyi fedél nélkül él a kerületben — és közel 30 „vándorló”, akik az erdőben húzzák meg magukat, semmilyen ellátást nem igényelnek.

Kétszer annyi pénz fejlesztésre

Debrecenben felavatták a National Instruments 4 milliárdból felépült tudományos parkját

A következő európai uniós költségvetési ciklusban Magyarország 2,1 milliárd eurót fordíthat kutatás-fejlesztésre (K+F), ami kétszerese az előző időszakban kapott kohéziós támogatási keretnek — közölte a nemzetgazdasági miniszter kedden Debrecenben, a National Instruments (NI) Science Parkjának átadásán.

A K+F ráfordítások aránya a GDP-hez képest az elmúlt évtizedben egy százalékkal körül mozgott, csak 2010-től kezdett folyamatosan emelkedni. A kormány célja, hogy 2020-ra ez az arány 1,8 százalékkal legyen, de remélhetőleg még

nagyobb is lehet, s megduplázódhat a jelenlegi kutatás-fejlesztési ráfordítás — mondta Varga.

Ábrahám László, az NI Hungary Kft. ügyvezető igazgatója az átadáson elmondta: az NI új debreceni tudományos parkja a 4 milliárd forintos beruházásához pályázaton 2 milliárd forint európai uniós támogatást nyert, és a fejlesztés révén 300 magas hozzáadott értéket képviselő állás jött létre a városban. Kiemelte a parkban kialakított nyitott laboratóriumot, ahol olyan kis- és középvállalkozások, start up cégek, illetve egyetemi kutatók és hallgatók valósíthatják meg innovatív ötleteiket, akik a National Instruments grafikus rendszertervező platformját választják tudományos vagy ipari alkalmazásokat megcélzó rendszerük fejlesztéséhez.

Kósa Lajos, Debrecen fideszes polgármestere Magyarország legkorszerűbb innovációs parkjának nevezte a debreceni Határ úti parkot, amelyben 2000-ben az „első fecske” volt a texasi központú National Instruments.

Az Egyesült Államok 1998 óta 10 milliárd dollár értékben fektetett be Magyarországon. Sok helyi amerikai cég is szívesen kapcsolatba lépne magyar cégekkel, ebben segíti őket a nagykövetség kereskedelmi kirendeltsége — mondta André Goodfriend, az Amerikai Egyesült Államok budapesti nagykövetségének ideiglenes ügyvivője.

Fellendülőben a városi kertmozgalom

Fellendülőben van a városi kertmozgalom, az országban már tucatnyi helyen alakult közösségek, hogy a lakótelepek paneljai között húzódo kihasználatlan szabad területeken az önkormányzatok támogatásával ültetvényeket alakítsanak ki.

Rosta Gábor főiskolai tanár, a Városi Kertek Egyesület elnöke elmondta, hogy a növekvő érdeklődés például az alkotás, a természethez való közelítés iránti igényre vezethető vissza. A városi gazdálkodás ugyanis megadja a kétkézi munka sikerélményét és a közös feladatok közelebb hozzák egymáshoz a betonrengetegben élő, egymástól elidegenedett embereket.

A városi kertészkedés a világ nagy metropoliszaiban, például Londonban vagy New Yorkban már régóta az élet része. A szakember szerint Magyarországon mostanában bontakozik ki a városi kertmozgalom, a gyors terjedésben az ökológiai szemléletre fogékony önkormányzatok, civil szervezetek, oktató intézetek, egyházak vállalnak szerepet.

A Budapest-Albertfalva-Kelenföldi Református Egyházközség Albertfalva

	<p>A Magyar Szellem Láthatatlan Múzeumában a Csapó Endre szerkesztette Magyar Élet című hetilap félévszázados nemzeti szolgálata MAGYAR ÖRÖKSÉG- Alapítvány ezen határozatát az Aranykönyv őrzi.</p>
--	---

Magyar Élet Hungarian Life

Felelős szerkesztő és kiadó: Márffy Attila
Sydneyi szerkesztő: Józsa Erika
Főszerkesztő: Csapó Endre

Irodák:

Melbourne

15 Roselyn Crescent.
East Bentleigh, Vic. 3165
Tel. : (03) 9557-2422
Fax: (03) 9563-9101
E-mail:
amarffy@netspace.net.au
Levélcím: P.O. Box 210,
Caulfield, Vic. 3162

Sydney

22 Marinella Street
Manly Vale, NSW. 2093
Telefon: (02) 9907-6151
E-mail:
hungarianlifesydney@gmail.com
mecsapo@bigpond.com

Hirdetési díjszabás: \$ 5.50/cm/column (Incl. GST)
(Hasábonként 1 cm mély és 5 cm széles)
Előfizetés egy évre GST-vel együtt \$ 160.—

Advertising rate: Classified: \$ 5.50/cm/col. (Incl. GST)
Half page: \$ 300.— Full page: \$ 550.—
Translation and artwork free of charge.

Proprietor and Publisher: Hungarian Life Publishing
Printed by Attila Márffy, 15 Roselyn Cresc. East Bentleigh, Vic. 3165.

HÍREK

központjában az idén alakított ki egy biokertet. **Pocsai Miklós** református lelkész az MTI-nek elmondta, hogy az egyházi tulajdonú telken a terv szerint templom épül majd, de egyelőre nincs rá pénz. Ezért tavasszal termőföldet hordtak a bekerített telekre és az Isten kertje elnevezésű zöld szigeten a közeli lakótelepeken verbuválódott önkéntesek, főként a gyülekezet tagjai hozzájárultak az apró veteményesekben a gazdálkodáshoz. Paradicsomot, málnát, cukkinit természetesen és jó volt az első évi termés. A gazdálkodó hívek többsége fiatal családok, de van közöttük 80 éves nyugdíjas is.

Szentendrén, a Püspökmajor lakótelepen jelenleg még a kerttervezés munkálatai zajlanak, jövő tavasszal lesz az első kapavágás. **Kudett Krisztina**, az önkormányzat zöldreferensének tájékoztatása szerint a nagyszámú jelentkező közül 26 családot választottak ki, akik majd a fakesztel körbevett kis parcellákra ültethetnek konyhakerti, fűszer- és gyógynövény-palántákat. Addig is a résztvevők kertészeti tanfolyamokon képezhetik magukat és különféle kulturális programok közös szervezésével összekovácsolódhat a sok kisgyerekes családból álló közösség. A közösségi kert létesítését a város környezetvédelmi alapjából finanszírozzák, a szakmai háttérrel pedig a Városi Kertek Egyesület biztosítja hozzá.

Szegeden népszerű ötletnek bizonyult a közösségi kert létesítése. A MASZK Egyesület a Tarján városi közösségi ház mellett 11 parcellából álló kertet varázsolt a panelházak rengetegében. **Ujhelyi Andrea**, a program koordinátora az MTI-nek elmondta: az első termények betakarítása lázba hozta a gazdálkodókat, családokat, egyedülálló nyugdíjasokat, akik gyakran unokáikat is mozgósítják a kertészkedéshez. Kis kosarakkal érkeznek, hogy a répát, paradicsomot, paprikát, babot hazavigyék, csökkentve a konyhai kiadásokat.

Székesfehérváron **Viza Attila** önkormányzati képviselő, környezetvédelmi tanácsnok kezdeményezésére tavaly valósult meg a Palotavárosi Községi Kert (PaKK). Az 1000 négyzetméteres kertet 4-6 négyzetméteres ágyásokká osztották, de elkülönítettek közösségi parcellákat is, ahol a mostani tanévtől az István Király Általános Iskola kisdíákjai szívhatják magukba a termőföld illatát. A tanácsnok tájékoztatása szerint a kert a közösségi élet színterévé vált, hétfőként sütnék-főznek az emberek, hét közben szorgosan locsolják, kapálják a kis parcellájukat. A képviselő hozzátette: a kert hozzájárul a környezet-tudatos szemlélet formálásához, ezért a terv szerint jövőre újabb ilyen kert nyílna a lakótelepen.

Gazdagodik a lakosság

A lakosság a válság kitörése óta rengeteg hitelt visszafizetett, megtakarításait pedig félretette, a bankbetétek az alacsony kamatok miatt már nem olyan kedveltek, az állampapírokat és a befektetési jegyeket vásárolják a kisbefektetők. Az idén félévkor 26 390,8 milliárd forintnyi vagyonuk maradt a háztartásoknak az adósságok levonása után a Magyar Nemzeti Bank (MNB) adatai szerint, ez csaknem 11 százalékkal több annál, amivel 2013 nyarán rendelkezett a lakosság – írja a Világgazdaság.

A lap szerint az elmúlt két évben csaknem 25, az elmúlt három esztendőben

pedig több mint 35 százalékkal lett gazdagabb a lakosság, 2009 tavasza óta pedig 75 százalékkal emelkedett a háztartásoknál lévő nettó vagyon értéke.

A válság kitörése óta háromszor fordult elő, hogy a lakosság nettó pénzügyi vagyona ideiglenesen csökkent, aminek oka mindig az volt, hogy a forint gyengülése miatt megnöttek a hitelállományok.

Újra politikus lenne Komócsin elvtárs legyőzője

Újabb pártban bukkant fel **Király Zoltán**, aki korábban tagja volt az MSZMP-nek, volt MDF-es országgyűlési képviselő, majd a Magyarországi Szociáldemokrata Párt köztársaságielnök-jelöltje. Ő volt az, aki spontán jelöltként, nem a Hazafias Népfőnt listáján, de MSZMP-tagként 1985-ben legyőzte a hírhedt **Komócsin Mihályt**, Csongrád megye akkori első titkárát.

Király az 1994-es országgyűlési voksoláson, Szegeden az MSZDP színeiben próbálkozott. A szocdemeket elhagyva 1998-ban az MSZP országgyűlési képviselőjelöltje volt Kecskeméten, mandátumot nem szerzett. Király ezt követően 12 évre eltűnt a politikából, majd 2010-ben bukkant föl újra a **Dávid Ibolya** vezette MDF képviselőjelöltjeként Óbudán, a parlamentből ismételtlen kimaradt. Az októberi helyhatósági választáson már az LMP színeiben indul Újbuda gellérthegyi körzetében. Király az Origónak elmondta, hogy az LMP-vel **Mile Lajos** révén került közelebbi kapcsolatba a 2010-es országgyűlési választást követően. Mile mint az MDF politikusa Király képviselőtársa volt az 1990-94-es ciklusban. Az egykori tévés arról is beszámolt, hogy a párttól a voksolás után állandó belépőt kapott az országházba, így nyugdíjasként folyamatosan jelen lehetett az üléseken. Királyt nagyon megfogta az ökopárt mondanója, és **Schiffer András** felszólalásait is élvezettel figyelte. Úgy látja, majdnem minden tönkretettek az elmúlt 25 évben az országban, így a mostani lejárótótt politikai kasztot le kell váltani, el kell tüntetni. „Kell legyen más a politika”.

FELKÉRÉS Adományozza magyar könyveit kárpát-medencei iskolák részére

Közismert, hogy sok háztartásban gondot okoz a sok évvel ezelőtt megvásárolt magyar könyvek további tárolása. Főként a hagyatékek részeként feleslegessé vált könyvek sorsa a pusztulás, miután értéktelenné vált az utódok részére. Sok érték megy így veszendőbe. Az Ausztráliába került magyarok olvasási igényeit szolgálták ki a múlt század közepe óta az ugyancsak külföldön, emigrációban megjelent folyóiratok és könyvek. Ezek a nyomtatványok kulturális igényt elégítettek ki, és közöttük számos írás irodalmi alkotás, ami része az egyetemes magyar irodalomnak. A szomorú tapasztalat az, hogy ezeknek a műveknek magyarországi megjelentetése csak kis mértékben történt meg, a zöm így nem jut el a szülőhaza olvasóhoz. Régi kívánság ezen segíteni, de eddig nem történt intézményes megoldás, így sok tízezer könyv elpusztult. Szerencsére még mindig vannak olyanok, akik értékékként őrzik ezeket a kincseket, és aggódnak azok további sorsa miatt.

Szerencsére megtörtént az első lépés a magyar állam részéről. A kőrösi Csoma Sándor programmal itt tevékenykedő **Rényi Mátyás** megbízatást kapott az ilyen könyvek összegyűjtésére. Az ő elbírálása szerint szállításra érdemes könyvek szeptember folyamán egy konténerben jutnak el hajón és vasúton Budapestre, ahol az Országos Széchényi Könyvtár veszi gondjaiba, vagyis megtart olyan, ami még nincs a könyvtárban, a többi továbbítja határon túli magyar könyvtárak, iskolák részére.

Sydneyben a Délvidéki Magyar Klub vállalta a könyvek fogadását, minden pénteken du. 5-től este 9-ig. Pontos cím: 31 Glendenning Road, Glendenning, NSW, 2761. A háztól elszállítás igényelhető. Az adakozás költségmentes, a hazaszállítás költségeit a magyar állam vállalja.

A gyűjtéssel kapcsolatban érdeklődni, egyéni időpontot egyeztetni Sydneyben a következő számon lehet: **Rényi Mátyás Attila 0422394185**

Melbourneben: **Kópataki Katalin**, a Kőrösi Csoma Program ösztöndíjasa, tel. 0411679486, E-mail: kopataki.katalin@gmail.com

aclandtravel
PROFESSIONÁLIS UTASZÁGI ÜGYVÉTELSÉG

Repülőjegyek, külföldi utak, rákaszállítások
 forduljon Szabó Edith professzionális utaszi ügyvételhez
 Suite 1, 128 Acland St. VIC 3128
 Tel: 03 9534 0901 License No: 30016

Korona Tours

Egyéni és csoportos utak igény szerinti összehelyezés:
 folyami és tengeri hajóutak, európai történelmi és wellness
 programok.
 Repülőjeggyel, teljes ellátással, idegvezetéssel,
 kedvezményes áron.
 Ha kényelmes és biztonságos útra vágyik forduljon hozzánk
 bizalommal.
 Tel: 03 9801 8887 e-mail: koronatours1@gmail.com

Arra a kérdésünkre, hogy nem vesztette el a hitelességét az elmúlt évtizedekben amiat, hogy közel fél tucat pártban megfordult, Király azt felelte: abszolút mértékben megőriztem a hitelességemet, a pártok változtak meg, nem én. Az LMP jelöltje példaként hozta föl, hogy többek között nem változott a véleménye a közvetlen elnökválasztás kapcsán sem, amibe természetesen a mostani pártjának sem lehet beleszólása. „Az MDF-ben nem voltam párttag, de a lakiteleki találkozón sok későbbi demokrata fórumos politikussal szemben részt vettem.”

Beszélt arról is, hogy évtizedekig nem tudta, hogy anyai nagyapja a két világ-háború között szocdem volt, így került az MSZDP közelébe, amelynek a köztársaságielnök-jelöltje is volt még 1989-ben. Király elmondta, hogy az MSZP-hez azt követően közeledett, hogy a történelmi szociáldemokrácia vereséget szenvedett, ezért belülről próbálta megváltoztatni a szocialista pártot, és szerette volna, ha egyesülnek a szociáldemokratákkal, de ez nem jött létre.

VAN VALAMI, AMI NEHÉZ

AZ ISTENNEK?

I MÓZES 18:14 Az Úrnak lehetetlen-e valami?

JEREMIÁS 32:17... semmi sincs lehetetlen Előtte!

32:27 Imé, Én az Úr, Istene vagyok minden testnek, vajon van-e valami lehetetlen Nékem?

JÓB 42:2 Tudom, hogy Te mindent megtehetsz.

MÁTÉ 19:26 Jézus pedig rájuk tekintvén mondá nékik: embereknél ez lehetetlen, de Istennél minden lehetséges.

MARK 10:27 Jézus pedig rájuk tekintvén, mondá: Az embereknél lehetetlen, de nem az Istennél, mert az Istennél minden lehetséges.

LUKÁCS 1:37 Mert az Istennél semmi sem lehetetlen.

LUKÁCS 18:27 Ami embereknél lehetetlen, lehetséges az Istennél.

MÁRK 14:36 Abba ATYÁM! Minden lehetséges Néked.

Horváth Teresa

Magyar állampolgársági és útlevelekérelmek, ausztrál vízumügyek, NAATI fordítások.

Hajdu Gábor
(MARN: 0962683)

www.gaborhajdu.com.au

Telefon: 02 6241 5293

L.Y. TONGE & CO. LAWYERS

Personal Injury Lawyers

NO WIN, NO FEE!

Dr. Livia Tonge Principal

BSc, Eng (Hons), PhD, Master of Laws (Legal practice, Skills & Ethics)

Our legal service is exceptional

YOU BE THE JUDGE

BALESETET SZENVEDETT?

JÁRMŰVEL, MUNKAHELYEN, KÖZUTAKON, KÖZÉPÜLETEKBEN, KÓRHÁZBAN (GONDATLANSÁG, ORVOSI TÉVEDÉS), SPORTOLÁS,

ERŐSZAK, TESTI SÉRTÉS, LELKI Bántalmazás, STB.

MINDEN AMI MARADANDÓ FIZIKAI, SZELLEMI

VAGY LELKI KÁRT OKOZOTT.

MIT KELL TENNI?

AZONNAL KÉT TELEFONSZÁMOT HÍVNI:

MENTŐK: 000

L.Y.TONGE & CO, LAWYERS (03) 9670 5504
 IRODÁNK MINDEN MÁS ÁLTALÁNOS JOGI ÜGYEKET IS VÁLLAL.

www.tongelawyers.com.au

Suite 7, 600 Lonsdale Street, Melbourne VIC 3000

Telefon: (03) 9670 5504

Fax: (03) 9602 5615

Email: ltonge@tongelawyers.com.au

Magyarul és angolul beszélünk.

Említse, hogy a **MAGYAR ÉLET** hetilapja hírdetése alapján hívott.

A nemzet, amely nemcsak hogy túlélte a tatárjárást, de megmentette Európát is

Amikor a magyar király segítséget kért a pápától a tatárok ellen, akkor a pápa azt válaszolta, nem tud segíteni, a tatárok támadásával bünteti Isten a magyarokat. A magyarokat, akik a veszedelemben egyedül maradtak, s úgy tűnt a tatárdúlás elpusztítja őket javaikkal együtt. De a király esze és szíve a helyén volt, talpra állította a súlyos veszteségeket szenvedett országot, egyben megmentette a keresztény Nyugatot.

„Mária-oltáron, nézd, nyugszik a sírban e három: Béla, neje s a herceg — örvendjenek ők az egeknek! Míg lehetett, ült trónja felett a király hatalomban: csalfa lapult, szent béke virult, becsület vala ottan” — olvasható IV. Béla sírkövén, aki 1270. május 3-án pénteken halt meg a Nyulak szigetén. „Testét Esztergomban temették el a minorita testvérek egyházában, melyet Béla király még életében költséges és szép munkával építtetett a dícsőséges Szűz tiszteletére. Ott nyugszik boldogan Mária nevű feleségével, a királyné asszomnyal, a görög császár leányával, és legkedvesebb fiával, Bélával együtt. Virtusokkal teljes férfiú volt, akinek emlékezete minden magyaroknak és sok más nemzetiségűeknek szájában édes, mint a méz” — méltatta a Képes krónika Árpád-házi királyunkat. Uralkodása idején, 1241-42-ben zajlott le a tatárjárást, mely kis híján elpusztította Magyarországot. IV. Béla nevéhez fűződik az ország újjáépítése, így joggal nevezhető „második honalapítónak”. II. András és Gertrúd gyermeke, koronázása után az egész világgal szemben kellett, hogy erkölcsi példát mutasson.

A római pápa, a francia király, a német-római császár, az osztrák herceg, a velencei dózse nyugatról, a tatár nagykan kelet felől egyesítette erőit a Kárpát-medence elfoglalására. A magyar király hírszolgálatára révén tudhatott megegyezésükről, melyet a lyoni zsinaton szentesítettek is a szövetségesek. A hivatalos történetírás verziójában a tatárjárást előzményeként felfogható nemzetközi cselszövés nem kap helyet, ugyanakkor IV. Béla levelezéséből és a történeti összefüggésekből az egyértelműen kiolvasható. „Béla királyt október tizenegyedikén, vasárnap, amikor azt éneklék: **Adj, Uram békét!** — koronázták meg Szent Péter fehérvári egyházában. Harmincöt évig uralkodott... Az Úr 1241-ik esztendőjében a tatárok ötszáz ezer fegyverrel betörték Magyarországra.” — írja a Képes krónika.

Julianus félelmetes hírei

Béla király tudott a közeledő veszedelemtől. Még élt II. András, mikor saját költségén domonkos szerzeteseket küldött azon magyarok felkutatására, akik nem követték annak idején Álmos és Árpád útját a Kárpát-medencébe, hanem a keleti őshazájukban maradtak. 1235 szeptemberében indult el Julianus és három társa, hogy Konstantinápolyon és a Fekete-tengeren át eljussanak Magna Hungariába. Julianus miután megtalálta testvéreinket, magyarul elbeszélgetett velük, fontos információkat szerzett tőlük, 1236. december 27-én épségben hazaérkezett. Ezalatt a Karakorumban megtartott törzsi gyűlésen határozat született az Európa elleni hadjáratról, elsődlegesen Magyarország leigázásáról, s ennek vezetésével Dzsingisz kán unokáját, Batu kánt bízták meg. A Magna Hungáriában élő magyarok már több korábbi tatár inváziót túléltek, sőt visszavertek. IV. Béla terve az volt, hogy

Királyunk, IV. Béla és a második magyar honalapítás

A tatárok egészen a tengermelléig üldözték a magyar uralkodót (Forrás: OSZK)

Magna Hungáriát és a Magyar Királyságot egyesíti, a kijevei államot, illetve a Kaszpi-tenger, Aral-tó térségében laza szerveződésben élő, velünk rokon kunokat pedig szövetségesnek megnyeri a tatárok támadásának a kivédésére. A szenális ötlettel azonban elkésett, a tatár invázió félelmetes erőket mozgósítva megindult. 1236 végére Magna Hungáriát pusztították el, majd az orosz fejedelemségekre támadtak. 1237-ben ismét útra kelt Julianus, tapasztalatairól a magyar királyt, a pápát és Európa keresztény uralkodóit is tájékoztatta. 1237-ben a tatár seregek vezére levelet írt IV. Bélának, melyet Julianus a szuzdali fejedelemtől vett át és itthon kézbesített. Ebben Batu kán megemlégett, hogy már sok követet küldtek az országba, hogy rábeszéljék az uralkodót: „rokon” szövetségesként vonuljanak együtt a Nyugat ellen. Ezek a követek azonban nem érkeztek vissza hazájába, tehát gyanítja, hogy kivégezték őket. Ez támadást von maga után. Jobban teszi a magyar király, ha önként behódol, a kunokat pedig kitoloncolja az országából. Béla király bizonyára a hadüzenet értékű fenyegetés következményeit fontolóra vette. Rokonok nem tekinthette azokat a tatárokat, akik keleti testvéreinket mészárolták le Magna Hungaria területén, a kunokkal is más tervei voltak. Befogadva őket — valós rokonainkat — dacolt az akkori világ legnagyobb haderejével! A következő évben a tatárok legyőzték Kötöny fejedelem kunjait, akik 1239 márciusában IV. Béla engedélyével beköltöztek az országba, s a Tisza, Temes, Maros, Körös folyók mentén kaptak szállásterületet, bebocsátásuk

előtt pedig megkeresztelkedtek. A kunok temérdek állataikkal nagy kártettek a vetésekben, szőlőkben, szabadon viselkedésük országoszte megbotránkozást keltett a helyi nemesség körében. Béla elhatározta, széttelepíti őket az országban, hogy kis egységekben ne okozhassanak károkat. Erre azonban a tatár támadás miatt már nem került sor.

1240. december 6-án a tatárok elfoglalták Kijevet, néhány héttel később arról érkeztek hírek, hogy Magyarország Oroszországgal határos vidékeit pusztították el. Béla Kijev elvétele hírére erődítési munkálatokba kezdett az északkeleti végeken. Személyesen intézkedett az utak elzárásáról, hadkészültséget rendelt el a nemesek, a királyi szervisek, a várjobbágyok és a várnépek számára. Azzal is tisztában volt, a magyar haderő egymagában kevés lesz a tatár betörés megakadályozására, az ország megmentésére. (Szent Koronával, mikor megkoronázták azt énekeltek Adj Uram, békét!, tehát ezzel a programmal indult királyi küldetése, az egyetemes békét kellett érvényre juttatnia, nem támadhattott csak védekezhetett. Ez állt hadparancsában.)

A muhi csata

1241 márciusában Batu kán vezette főszereget betört a Vereckei-hágón, és a védelmére kiküldött Tomaj Dénes nádor egységeit megsemmisítette. A nádor üldöző előőrs Sibán vezetésével elérte Pest környékét és kifosztotta Vácot. IV. Béla Pestre hívta egybe az ország haderejét, ide érkezett Babenberg Harcias Frigyes osztrák herceg is, Batu titkos szövetségese. Feladata volt, hogy polgárháborús helyzetet

robbantson ki. A pesti németek közt elhívtette, hogy Kötöny a tatárok kéme, áruló, majd fegyvereseivel Rákos mezején meggyilkoltatta a kun fejedelmet. A híre a pesti tábor felé tartó kunok visszafordultak, és rabolva, pusztítva kivonultak az országból az Al-Duna mentén. Harcias Frigyes is sietve hazaindult.

Március végén a mongolok déli serege Kadan, Búdzsek és Borundaj vezetésével három irányból betört Erdélybe, ott a vajda csapatait tönkretverte április végére elfoglalta az ország-részt.

1241. áprilisban Bajdar és Orda egyesített csapata Trencsén közelében, nyugat felől indított rohamot, a Vág mentét a Dunától Zólyomig a várak kivételével elpusztította. Ezalatt jól időzítve Babenberg Frigyes indult meg és elfoglalta Gyórt. 1241. április 9-én Béla húszezer fős had élén a muhi pusztá felé tartott, ahol a tatár főszereget, több százezer harcos táborozott le a Sajó folyó bal partján, illetve egy kisebb magaslatról szemlélte a csatarendet a vezérkar. A király parancsára a magyarok a Sajó jobb partján vertek táborot, ami a sík terep miatt teljesen védtelen volt. Itt Béla utasítására úgy rendeződtek el, mintha valamilyen szűk karámban volnának mind (akár a bárányok) körülzárva. Körös-körül felállították szekereiket és pajzsait. Szekértáborral vette tehát körbe a sereget a király, így üzent Batu kánnak. IV. Béla tudta, ha Batu valóban rokonnak tekinti, észreveszi ezt a korábbi népünkre jellemző harci alakzatot. Atilla király is sokszor alkalmazta csatái során... Ha Batu felismeri az üzenetet, hogy a magyar király ősenek áldozati útján jár, nem támad, megkegyelmez. Ekkora tülerővel szemben mást nem tehetett. 1241. április 10-én éjszaka Sibán előőrs megkezdte az átkelést a folyó jobb partjára, de Kálmán szlavón herceg és Ugrin kalocsai érsek megakadályozta a partváltást. Mialatt a magyarok nagy része éjszakai nyugovóra tért, a tatár főszereget két oldalról hajnalban megkezdte a Sajó nyugati partjának előzőnlését. A kora reggeli órákra a tatárok gyűrűje bezárult, s nyílzápor zúdítottak a magyarokra. Bélát sikerült Észak-Magyarországon át Pozsonyba kimenekíteni, s déli irányba tört ki a sebesült Kálmán herceg. Életét vesztette a küzdelemben Mátyás esztergomi, Ugrin kalocsai érsek, a győri püspök, Tomaj nembeli Dénes nádor, továbbá számos más egyházi és világi előkelő. Muhi település környékén a tatárok borzalmas vérfürdőt rendeztek.

A várak állva maradtak

1241 nyarára a Dunától északra és keletre lévő országrész, akárcsak Erdély, a mongolok kezére került, néhány megerősített vár és erődítmény tudott csak ellenállni. A muhi csata után pár nappal a tatárok elfoglalták Pestet, hatalmas mészárlást rendezve.

Télen a tatárok átkelhetek a befagyott Dunán, és tatár szokás szerint igyekeztek kézre keríteni az uralkodót, a magyar királyt egészen a tengermelléig üldözték. Kádán belekezdett Trau ostromába, ám 1242 tavaszán a mongol sereg váratlanul elvonult Magyarországból. (A kivonulás oka máig vitatott a történészek körében. A leginkább elfogadott nézet szerint Ögödej nagykan halála miatt a kánválasztásra sietett vissza Batu, hogy részt vegyen az ilyenkor szokásos küzdelmekben. 1241 decemberében meghalt Ögödej, ennek hírére véve 1242 márciusában hagyták el a mongolok az országot. Azonban a kánválasztásra csak évekkel később 1245-46 körül került sor.

Batu főszeregével 1245-ben hagyta el a térséget. Mikor 1242 tavaszán kihírdették a kivonulás hadparancsát, sietősen csak a Kárpát-medencéből vonták ki csapataikat és Bosznia, Szerbia felé távoztak. Mások azt vallják, hogy a tatárok, csupán a későbbi hódítást akarták előkészíteni. Tehát a 1241-42-es támadás csak félelemkeltés volt. A harmadik felfogás szerint a veszteségek ellenére az ország ellenállása kényszerítette a tatárokat kivonulásra.)

1241 májusában IV. Béla a tatárok ellen segítséget kért Zágrábról IX. Gergely pápától, II. Frigyes német-római császártól, IX. Lajos francia királytól és IV. Konrád német királytól. Támogatás helyett cinikus válaszokat kapott. II. Frigyes arra hivatkozott, hogy itáliai hadjáratai miatt nem segíthet, éppen a pápával folytatott investitúra háborút. A pápa is erre utalva utasította el a kérést, és közölte, Isten büntetésének véli, ami a magyarokkal történik. IV. Béla belátta, egyedül maradtunk a kereszténység védőbástyája. 1250-ben írja IV. Incének „...Főleg két dolog miatt írunk, hogy ne vádoltassunk se lustasággal, se hanyagsággal. A készség dolgában ezt mondjuk: ...ezt már megmutattuk mikor magunkat és a mieinket kitéttük a tatárok soha nem látott erejének és fufangjának. De hanyagsággal sem vádoltathatunk, mert a szóban forgó ügyben megkerestük az egész kereszténység három legfőbb udvarát, tudniillik a Tiéteket... a császárt, és megkerestük a franciák udvarát is, de mindeztől semmiféle vigaszt vagy segítséget nem kaptunk, csak szavakat... Mi pedig ahhoz folyamodtunk, amihez lehetett és a kereszténység érdekében megalázva királyi méltóságunkat két lányunkat a rutének két hercegéhez, a harmadikat meg Lengyelország hercegéhez adtuk nőül, hogy tőlük s más keleti barátainktól megtudhassuk a tatárok titkos terveit... Befogadtuk a kunokat is országunkba”.

1242. február 2-án Székesfehérvárról a magyar főpapok és előkelők segítséget kértek a Szentszéktől a Székesfehérvár, Esztergom, Veszprém, Tihany, Győr, Pannonhalma, Moson, Sopron, Vasvár, Németújvár, Zalavár, Léka, Pozsony, Nyitra, Komárom, Fülel és Abaújvár várába menekült lakosság nevében. Ezeket nem tudták elfoglalni a tatárok, IV. Béla pedig az egész Kárpát-medencét hadszínterré változtatva széthúzta a tatár erőket, és felőrlötte azokat. A tatárok alig egy évig voltak képesek pusztítani hazánkban, majd vereséget szenvedve kivonultak. IV. Bélát méltán lehet említeni, mint a kései Árpád-kor kimagasló, jövőképet formáló uralkodóját, „második honalapítót”, aki nemcsak a magyar nemzetet, de az egész „keresztény” Európát is megmentette a pogány veszedelemtől.»

Csurka Dóra
(Magyar Hírlap)

**Fogászati
rendelő**

497 New South Head Road
Double Bay 2028

Bejelentkezés telefonon:
02 93620058
Nyitva a hét minden napján!

Sürgősség esetén 0418630477
Hétfőn magyarul is beszélünk!

A bukovinai magyar „sziget” nem sokkal a madéfalvi veszedelem (1764) után keletkezett. Az osztrákok erőszakos határvidék-szervezése elől sok ezernyi székely menekült a moldvai csángók falvaiba. Ezek egy része 1780 táján állami telepítéssel a Suceava folyó völgyében talált új hazát. A ritkán lakott tartomány vitéz (egykor Berlint hódoltató) kormányzója, **Hadik András** öt magyar falut alapított.

A friss „honfoglalók” anyagiakban és lélekszámban egyaránt gyorsan gyarapodtak. A szeszélyes időjárásnak kitett mezőgazdaság azonban nem biztosított számukra könnyű megélhetést. A természeti csapások miatt gyakorta nélkülöztek, s 1866-ban súlyos éhínség pusztított soraikban. A kolerával is tetéztet katasztrófa híre felrázta az anyaország közvéleményét. A távolra szakadt s mármár elfeledett székelyeket a hazafias adakozás, az anyaországi segélyküldemények mentették meg a végpusztulástól. A segélyakció vezéralakja a világszerte népszerű írófejedelemből, **Jókai Mór** volt. Legfontosabb támaszuk mégis a *Szent László Társulat* lett, amely 1861-es megalakulásától a kormány támogatásával végezte a keletre került magyarok lelki és kulturális gondozását. Mindenekelőtt lelkesek és tanítók anyaországi iskoláztatásában játszott szerepet, de karitatív tevékenységet is folytatott, s része volt a XIX. század nyolcvanas éveiben meginduló állami (haza)telepítő akciókban is.

Felvilágosító munkájának eredménye, hogy a Suceava menti székelyek ügye a század végére már széles társadalmi ismertségnek örvendett. A telepítések visszásságai és kudarc miatt azonban a korábbi lelkesülés gyorsan alábbhagyott. Az adakozási kedv csökkenésével a társulat lehetőségei is beszűkültek, s a századfordulóra a közvetlen kapcsolat is megszűnt. Ugyanakkor a nyolcvanas években Magyarországra áttelepült adonistai és józseffalvi székelyek helyébe románok és ruszinok költöztek, s a bukovinai magyarság az etnikai arányok romlása miatt még sebezhetőbbé vált. Így fogalmazódott meg állami támogatásuk igénye.

Nemzetünk érzékeny kivándorlási veszteségei és a nemzeti kisebbségek területi elszakadással fenyegető politikai aktivizálódása a századfordulón arra ösztönözték a magyar kormányzatot, hogy a „faji erő” megóvásának és gyarapításának minden lehetőségét számba vegye. A századforduló időszakában megérlelődő külföldi magyar-gondozási program az amerikaiak távlati hazatelepítésével számolt; a déli határok mentén együtt tartott és megerősített szórványoknak pedig – a magyarság „balkáni küldetése” jegyében – valamiféle „híd” szerepet szánt. Az Egyesült Államok, Románia és az autonóm Horvátország után a nemzetgondozási programot 1905-ben Bukovinára is kiterjesztették. Súlytalan peremvidékről és népességről lévén szó, az itteni akciónak pusztán önvédelmi célkitűzései voltak.

Az 1900-as népesség-összeírás szerint a bukovinai székely falvakban tízezernyi katolikus magyar élt. (Az alig ötszáz református többsége Andrásfalván tömörült.) Kulturális állapotukra a csaknem 70 százalékos írástudatlanság jellemző. A székelység társadalmi viszonyainak és igényeinek felmérését 1904 őszén

Fogadjisten s Istensegítség

Várady L. Árpád katolikus és Antal Gábor református püspök végezte el, elővigyázatosságból mint a *Szent László Társulat* és a *Julián Egyesület* (a kormányzat horvátországi fedőszervezete) megbízottjai. Az osztrák hivatalosságnak a magyarok kulturális gyarapodásától kevesebb félnivalója volt, mint a többségi ruszinok és románok elszakadami törekvéseitől, ezért a segélyprogram elé nem gördített akadályokat.

Elsőként a lelkesek és tanítók, a vidék szellemi vezetőinek támogatási rendszere épült ki. A program „motorjának” tekintett tanítóság három csoportot alkotott: a leginkább preferált típusba azok a bukovinaiak tartoztak, akik képesítésüket az anyaországban szereztek. A honi tanítétekben természetesen mód nyílt a jelöltek magas szintű szakmai és erkölcsi felkészítésére, s arra is, hogy beléjük plántálják a nemzeti elhivatottság érzését. A teljes ellátás, ingyen tanszer és szerény ruházatközlési keret nagy vonzerőt jelentett a nehéz sorsú bukovinai fiataloknak. Számuk csakhamar 16 főre növekedett. (A „tanult” vezetőréteg teremtésének céljával később ipari szakmunkásokat, sőt egy jogakadémistát is segélyeztek az akció keretében.) Érdekes, hogy az évekig otthonuktól távol élt ösztöndíjasok „visszagyökereztetése” nem jelentett gondot. A szülőföld szeretete visszavonzta a szerencsés kiválasztottakat. Még zökkenőmentesebb volt a Bukovinában tanultak beilleszkedése, ám velük szemben – szakmai és honfűi vértelenségük hiányosságait érzékelve – Budapest bizonyos fenntartásokkal viseltetett: ezeket a tantervet nyári továbbképzéseken az anyaországban igyekeztek „egyenértékűsíteni”. Az akcióban a helyi hatóságok hallgatóságos jóváhagyásával sikerült elkerülni a nem magyar pályázók alkalmazását, így a tanítóság harmadik (tán legtöbb gondot okozó) csoportját a magyarországi „vendégmunkások” alkották. A jelentős pedagógushiány miatt még évekig nagy szükség volt rájuk. A hazai szociális kedvezményektől elesve ugyan számuk visszaesett, illetve megnőtt az osztrák állampolgárság felvételével biztosabb egzisztenciát teremtő anyaországi tanítók aránya. Így a bajai tanítóképzőben nyert gazdag útravalót a bukovinaiak több nemzedékének nevelésében kamatoztathatták; s idővel szinte mindannyian a székelység elfogadott és tisztelt vezetőivé váltak.

Míg a romániai és különösen a horvátországi szórvány megtartásában a legnagyobb gondot a magyar iskolák pusztulása léte (engedélyeztetése és szervezése) jelentette, addig a bukovinaiak esetében a kérdés inkább az volt, hogy a létező iskolák miként szolgálják az anyanyelvi kultúra megőrzését és ápolását. A nyomasztó alfabetizmus, a túlsúlyos iskolaépületek, a taneszköz- és tankönyvhiány, a beiskolázás alacsony szintje s persze a tanítétek katasztrófális állaga sürgetős orvoslást kívánt. A csaknem fele részben románok lakta Fogadjisten iskolája szomorú állapotban volt, a düledező épületben két osztatlan csoportban folyt az oktatás. A legnépesebb magyar helységben, Hadikfalván viszont a magas gyereklétszám miatt a diákok napszakonkénti váltásban voltak kénytelenek tanulni. A „proletár

Száz éve kezdődött a bukovinai szigetmagyarság nemzeti gondozása

Makkai Béla

nevelés” veszélye ellenére a község vezetése hiába halogatta a kisebbik tanoda faépületének lebontását, a tartományi kormányzat egy tízosztályos népiskola megépítésére kötelezte. Az idegen bankok drága hiteleit végül is az *Országos Magyar Szövetség* közvetítésével kedvezményes budapesti kölcsönnel váltották ki, s a tanintézet szerencsésen megépült.

A székely népiskolákba elenyésző számban jártak más nemzetiségű tanulók, ezeket az intézményeket – a horvátországi viszonyoktól eltérően – senki nem illethette a „janicsárnevelés” vádjával. A mintegy 1600 főnyi magyar tanköteles zsúfolt (átlag százfős!) osztályokban, többnyire osztatlan iskolákban tanult. Nem lebecsülendő előny volt viszont, hogy korlátozás nélkül használhatták a magyar ábécékönyveket, szemléltetőeszközöket és térképeket, s a tantervbe „belefért” az anyaországi honismeret anyaga is. Az akció vezetősége lépéseket tett a közművelődés fejlesztésére is. Az agrártárca és a kultuszminisztérium jóvoltából kiépült a népkönyvtárhálózat, s az anyaország gondoskodott a hitélet elmélyítéséhez szükséges kátektról, Bibliákról és énekeskönyvekről is. Bizonyos értelemben az újság funkcióját töltötte be a Bukovinai magyarok nagy képes naptára. Az ugyancsak ingyenes kiadvány anyaga jórészt megegyezett a többi akció kalendáriumának tartalmával: az egyházi és világi ünnepekről, vásári és búcsúhelyekről szóló ismertetéseket helyi vonatkozású, a székelység múltját, jeles vezetőit, szokásait bemutató írások egészítették ki. A kalendáriumot az egészséges életmóddal, jogi és gazdasági kérdésekkel foglalkozó szakcikkek tették még hasznosabbá és kedveltebbé.

Döntően kulturális eszközökkel sietett ugyan a budapesti kormányzat az idegen népcsoportoktól körülvett székelység segítségére, azonban kezdetől világos volt, hogy a megélhetés biztosítása, azaz a gazdasági viszonyok fejlesztése a kulcsa a bukovinai szigetmagyarság megmaradásának. Kezdetben a termőföld és a legelő is elegendő volt. Utóbbira bizonyosság a jelentős, ridegen tartott szarvasmarha-állomány, amelyet fuvarozásra is használtak. (Az 1877–78-as balkáni háborúban egészen a bolgár végeiki vállaltak hadi szállítást az oroszoknak.) A döntően mégis búza- és kukoricatermelésből élő székelységet a kalendárium próbálta rávezetni az okszerű gazdálkodás fortélyaira, s tán ennek is eredménye a háztáji zöldség- és gyümölcsstermesztés felvirágzása. Portékáik a közeli Radóc, Szeret és a főváros, Csernovic piacain igen keresettek voltak. A sikert elősegítette a mezőgazdasági tárca is, amely ingyen oltványokat küldött, de része volt a létfenntartású hitelszövetkezetek létrehozásában is. Mindez mégis csak szerény javulást hozott a földéhségtől és természeti csapásoktól sújtott székelység életében. Az önfenntartás kényszere tömegesen űzte külföldi

idénymunkára a vidék lakóit. Általában 60–150 kilométernyi távolságban végeztek talajművelést és betakarító munkákat, nyomorúságos ellátás, szállás és fizetség fejében. Az alkalmazás higiéniai viszonyait jellemzi, hogy a hazatérőket féregtelenítették, ruháikat kifőzték. A „Módúvába járás” súlyos erkölcsi következményeivel a hatóságok is tisztában voltak, „az iskolás gyermekekkel való kereskedéssel” s különösen az azt előidéző szociális problémákkal szemben azonban tehetetlenek voltak.

A birtokaprózódás és a növekvő adóterhek a túlnépesedő Suceava menti falvakban már nemcsak a gazdasági felemelkedést, de a pusztta megélhetést tették kérdésessé; megnőtt az újabb kirajzások esélye. Az akció vezetősége nem tudta útját állni a nagymérvű munkaerő-áramlásnak, noha 1909-ben híre kelt, hogy a földművelési tárca újabb (haza)telepítést tervez. A hadikfalvi kérvényezőkkal szemben mégis az anyaországi munkavállalókat részesítették előnyben, hiába volt a képviselőházi honatyák zajos rokonszenvenyilvánítása, végül a készségebbnek tűnő Kereskedelmi Minisztérium is elállt a székelyek alkalmazásától. Innentől számítva a kivándorló bukovinaiak a biztos megélhetést garantálni képtelen anyaország helyett a tengerentúli (elsősorban Kanadát) vették célba. Döntésüket a világháború kitörése véglegesítette. A háború nem csak finanszírozási szempontból hozott látványos visszaesést az akcióban. A határ közeli Suceava völgyét háromszor özönlötték el az oroszok. A megjelenésüket kísérő rablások és erőszakoskodások láttán a lakosság körében elterjedt, hogy a katonaköteles férfiakat deportálás fenyegeti, ezért mintegy 300 bukovinai ifjú szökött át a magyar oldalra, ahol felcsaptak honvédek. Összességében a lakosság hatoda, csaknem kétezer férfi viselt katonai mundért. A hadjárások következtében járványos betegségek (szembetegség és skarlát) pusztítottak a magyar falvakban. Az igazi megpróbáltatások azonban a Bruszilov-offenzíva után következtek. 1916 júliusára a front a magyar falvak térségében megállapodott, s Románia hadba lépésével a vidék teljesen elszigetelődött a külvilágtól. Az egyéves idegen megszállás alatt az oroszok rekviráltak, a lakosságot beszállásolásokkal, közmunkával és hadi szállításokkal sújtották. Az iskolaépületeket az átvonuló csapatok hadikórháznak, raktárnak vagy éppen telefonközpontnak használták. A posta bizonytalansága miatt **Várady L. Árpád** katolikus püspök Bécsen keresztül vagy küldönc útján igyekezett a segélyeket célba juttatni. A háborús viszonyok között azonban nemcsak a pénzforgalom akadozott, de a miniszterelnökségnek szánt beszámoló is nagy késéssel érkeztek meg. Az 1916–17-es év zárszámadata az akció szétzilálódását rögzítette az ösztöndíjasok szétszóródásával, az önkéntes katonák veszteségeivel és a megszállók túszzedéseinek hírével. A tanítás és az istentiszteletek rendje (a két évig tartó harangozási tilalom miatt) is felborult.

Az 1917 nyarán kibontakozó osztrák-magyar offenzíva csak Andrásfalvának hozta meg a várva várt felszabadulást. Józseffalva és Fogadjis-

ten az oroszok kezén maradt, a két legnépesebb település pedig hónapokra két tűz közé szorult. Az Istensegítségben lóállásokat kiépítő orosz a falu egy részét durva módszerekkel kitelepítette és kifosztotta. A harcokban a községházának és iskolának csak a falai maradtak meg, s a templom is találatot kapott. Hadikfalvát viszont a német hadvezetés evakuálta (sokan magyarországi menekülttáborokba kerültek). A falu ugyancsak súlyos károkat szenvedett, és éhezésre ítéltetett, mert a termést sem betakarítani, sem a rekviráló ellenségtől megmenteni nem tudta. Az átmeneti román megszállás után 1918 tavaszán magyar alakulatok érkeztek, amelyek segédkeztek a kárelhárításban, de nem maradtak sokáig.

Mint ismeretes, a tanácskormány a határokon túli magyarság gondozás minden formáját meg kívánta szüntetni, ám ezt a Szent László Társulat sikerrel elszabotálta. A saint-germaini béke azonban Romániának ítélte Bukovinát. A legyőzött és felosztott anyaország hosszú ideig képtelen volt az elszakított nemzetrészekkel érdemben törődni. A bukovinai magyarság egyedüli támasza így az erdélyi magyarság lett. (A Kárpátokon inneni tömbmagyarság szolidaritásának legszébb példája az 1939-es józseffalvi tűzvész kárvallottjainak megsegítése volt, amelyben **Kós Károly** is szerepet vállalt.) Az iskolák élén a Bukovinában végzett tanítók vívták utóvédharcukat az anyanyelvpolás lehetőségéért, de hamarosan már a hittan oktatását is az államnyelven követték a román a hatóságok. (Az 1929-es vatikáni konkordátum ellenére is!) Egyedüli magyar tanintézetként Andrásfalva református felekezeti iskolája működhetett.

A két világháború között a félmilliónyi román tengerében elszigetelten fejlődő, vegyes lakosságú Fogadjisten és Józseffalva perspektívák nélkül agonizált, a másik három falu viszont – a földreformnak csúfolt betelepítések ellenére is – állta a sarat. Azonban csakhamar világossá vált, hogy az idegenben eltöltött jó másfél évszázad alatt önvédelmi képességét élesen bizonyító bukovinai székelységnek a hazatelepítés maradt az egyetlen esélye a túlélésre; ami az újabb világégés zaklatott viszonyai közepette történt meg, mondhatni – maradéktalanul. A magyar kormányzat tehát kiragadta az asszimiláció láthatatlan, de nagyon is létező szorításából ezt a tiszteletre méltóan élni akaró töredéket. A bukovinai székely „kaptár” rajai 1941-ben megindultak a végállomásnak hitt bácskai cél felé; megmelegedni azonban itt sem tudtak. A jugoszláv partizánok elől Vasig és Zaláig menekültek, aztán megtizedelve és elcsigázva a kiűzött svábok dél-dunántúli településeinek végleges otthonra.

A minap egy nemzetközi konferencián hitetlenkedve hallgattam egy románá lett ukrán történésztől, hogy a Suceava mentén – hírmondónak – ma is él egy maroknyi magyar. Nos, hát a radóci (avagy bonyhádi) székely valamit bizonyosan tudhat a túlélés titkáról...

Hogy kell hozzá szívósság s némi segítség – jól gondolták mindig a nyakas góbék. Már több mint 200 éve is alázattal azt vészték a falutáblára s a szívükbe, hogy: Fogadjisten s Istensegítség...

[Dr. Makkai Béla a történelemtudomány kandidátusa, tanszékvezető a Károli Gáspár Református Egyetemen, megtisztelte újságunkat írással.]

MAGYAR CÍMTÁR

NSW-I MAGYAR SZÖVETSÉG, SZERVEZETEK, EGYESÜLETEK, EGYHÁZI KÖZÖSSÉGEK, ISKOLÁK

NSW-i Magyar Szövetség, Ilosvay-Egyed Katalin, 19 High St. Gladesville, NSW 2111. Tel.: (02) 9879 6496, Mobile: 0414 740 079 E-mail: hcnsww@outlook.com Honlap: www.hungarians.org.au — Délvidéki Magyar Szövetség, 31 Glendenning Rd. Glendenning, NSW 2761, Tel.: 9675-2103. — Magyar Ház, 1–5 Breust Pl. Punchbowl 2196, T.: 9759 6974, — Szent Erzsébet Otthon, 1 Symonds Rd. Dean Park 2761, Tel.: 8818-8501, Fax: 9626 5756 —

Társadalmi és karitatív szervezetek:

Szent Erzsébet Karitás Társaság, 120 Parramatta Rd. Ashfield 2131, Tel.: 9799 5469. — Ausztráliai Magyar Kisebbségi Alap, Bánki Éva 118 Boronia Rd. Greenacre NSW 2190, Tel.: 9793 2789.

Társadalmi és érdekközösségi szervezetek:

Hungarian (Magyar) Social Club, 706–708 Smithfield Road, Edensor Park NSW 2177. Tel.: 9610 6226, Fax.: 9610 0123. — Blacktowni Magyar Nyugdíjasok Társasága Kildare Rd és Gribble Place sarok, Blacktown. Elnök Kendrella Gizella Tel 4733-3941

Bajtársi szervezetek

Független Magyar Szabadságharcos Szövetség Ausztrália, v. Bene Ferenc elnök. FMSZSZ P. O. Box 10. Helensburg, NSW. 2508. Tel/Fax: 4294-1919.

Magyar egyházközösségek és lelkészek:

Ft. Lédeczi Dénes, katolikus lelképásztor, 51-59 Allawah Street, Blacktown, NSW 2148; Telefon: (02)9622-1125, Mobil: 0418135020; email: ledeczidenes@gmail.com — Magyar Református Egyház, Nt. Péterffy Kund, Tel.: 4751-7860, Mob.: 0416 370 100, Email: mresydney@yahoo.com.au Cím: 114 Hamrun CCT., Rooty Hill 2766.

Magyar Iskolák és Ifjúsági Szervezetek

Flemingtoni Magyar Iskola, Exeter Rd. Homebush West, NSW 2140, Katona Rózsa, Tel.: 9750 2792. — Bankstowni Állami Magyar Középsiskola, Mona Street, Bankstown, NSW 2200, Sólyom Judit, Tel.: 9314-0247. — Magyar Cserkész Otthon, Melville Reserve, Hampstead Rd. Homebush West, Tel.: 9764 1687. — Maci Klub Magyar Játzócsoport, Cserkészotthon, Melville Reserve, 52 Hampstead Rd. Homebush West, NSW 2140. Péterffy Réka Tel: 4751-7860, Hegyi Vanda Tel.: 4732-5020. vagy 0407-412-622.

SZAKMAI CÍMTÁR

Külképviselet

Magyar Nagykövetség. Cím: 17 Beale Crescent, Deakin, ACT 2600. Email: consulate.cbr@kum.hu

Internet:

www.mfa.gov.hu/emb/canberra

Telefon:

(02) 6282 3226 és (02) 6282 2555

Fax: (02) 6285 3012

Nyitva: hétfő, kedd, szerda, csütörtök: 09.30 – 16.00 óráig, előzetes telefon bejelentkezés alapján.

Cukrászat:

Sweet Kiss Cake Shop, 343-345 Clovelly Rd. Clovelly 2031, T.: 9664-2654

Wellington Cake Shop, 157 Bondi Rd. Bondi 2026

(Opp. Wellington St.)Tel.: 9389-4555.

Éttermek

Bondi Cosmo Hungarian Cafe/Restaurant Tuesday to Sunday Ph: 9369 3425 212 Bondi rd Bondi

Corner 75 magyar étterem

75 Frenchmans Rd. Randwick NSW 2031 Tel: 9399 5712

Motel:

Tarcutta Halfway Motor Inn (Magyar vezetés alatt), Hume Highway, Tarcutta. Tel.: (02) 6928-7294, Fax: (02) 6928-7128.

Magyar italok

Goulburn Wine & Spirits 9 Brisbane St. Darlinghurst 2010 Tel 9264-8459, fax 9264-8941.

NAPELEMEK felszerelése magánházakra, vagy cégek épületeire egész Ausztráliában SUNOVA ENERGY 0412-358-460 (Géza)

Orvos:

Dr. Halász Elisabeth GP. 170 A Wardell Rd. Dulwich Hill, 2203. Tel.: 9559 2511.

Orthopéd Sebész

Dr Szomor Zoltán, Térd, csipő és egyéb mozgásszervi betegségek sebészkezelése Tel: [02] 8568 6700 12-14 Ormonde Pde, Hurstville 2220 www.sydneyhipandkneesurgeon.com.au

Fogorvos:

Dr. Oliver Szakáll, 14 Hillend Rd. Doonside, 2767. Tel.: 9622-4177.

Szállító, Költöztető:

OSS (World Wide Movers Pty. Ltd.) 36–38 Bearing Rd. Seven Hills, 2147 T:(02) 8825 9300, Fax: (02) 8825 9333.

Tolmács, Fordító:

Bárány Márta, Tel: 9211 3664, Fax: 9280 0340

Állami tolmács és fordító

Szabó Éva Van Steenwyk Tel.: 02-9427-1160 Mobile: 0418-420-236

Ügyvédek:

Esther Simons, 19 Birrel St. Queens Park, NSW 2022 (Bondi Junction) Tel.: 9387 6382, Fax: 9369 5457

A. B. Török & Company, Level 1. 9 Burwood Rd. Burwood 2134. Tel.: 9745-4988, Fax: 9715-2440.

Gellért Róbert ügyvéd és közjegyző

Lang Gellért & Co 9 Bronte Rd. Bondi Junction 2022 Tel: 9389-7355, Fax: 9369-5342 E-mail: robert@langgellert.com

Tévé antenna szerelő

DUNA tévé és egyéb digitális antennák, csatornák beállítása. Telefon: Géza 0412-358-460

HÍREK - HÍREK - HÍREK - HÍREK - HÍREK - HÍREK - HÍREK -

A vajdasági Zenta a település határában lezajlott zentai csata emlékét ünnepli meg minden év szeptember 11-én.

A jeles történelmi esemény, midőn Savoyai Jenő seregeivel hatalmas győzelmet aratott a török felett, Európa sorsát is megváltoztatta 1697-ben. Az évről évre ismétlődő városnap ünnepségeknek természetesen nincs ekkora hatásuk, azonban a zömmel magyarok lakta város polgárai számára jelentős eseménysorozatról van szó.

A rendezvénysorozat már megkezdődött, amikor az egyik helyi templomban emlékeztek meg a zentai csata minden áldozatáról gyászumban keretében, majd a helyi múzeumban Testvérvárosi kaleidoszkóp címmel a hőmezővásárhelyi Alföldi Galéria alkotásából nyílt kiállítás, amelyet Almási István, Hódmezővásárhely polgármestere nyitott meg.

A zentai csata 317. évfordulójának napján a Tisza partján álló emlékhelyen kongatták meg az emlékharangot, s az ünnepség házigazdái és vendégeik megkoszorúzták az emlékművet. A vendégek között volt **Andrékó Gábor**, Magyarország konzulja is, aki ugyancsak megkoszorúzta az emlékművet.

***

Újabb székely zászlót vontak fel a Magyar Polgári Párt (MPP) helyi vezetői Sepsiszentgyörgy központi parkjában, miután a korábbi eltávolítását rendelte el a Brassói Táblabíróóság.

Kulcsár Terza József, az MPP Kovászna megyei szervezetének az elnöke egy sajtótájékoztatón elmondta, a Brassói Táblabíróóság jogerős ítélete **Antal Árpádot**, a Romániai Magyar Demokrata Szövetség (RMDSZ) színeiben megválasztott polgármestert kötelezte a zászló eltávolítására. „Nem kívántunk gondot okozni a polgármesternek, ezért mi magunk eltávolítottuk a zászlót, és a mai (pénteki) nap folyamán egy másik székely zászlót tűztünk

ki helyére” — idézte **Kulcsár Terza Józsefet** a Mediafax hírügynökség.

A politikus azt is elmondta, nem kérték városi jóváhagyást az újabb zászlófelvonáshoz. Az Agerpres hírügynökség azt is idézte a politikustól, hogy a gesztussal a magyar csapatok 74 évvel ezelőtti sepsiszentgyörgyi bevonulására is kívántak emlékezni.

„Hirdesse ez a zászló a szabadságot. Úgy gondoljuk, hogy a székelyeknek jogukban áll használni saját szimbólumaikat. Senki nem veheti el tőlünk a nyelvünket, a kultúránkat és a jelképeinket” — jelentette ki az MPP Kovászna megyei elnöke.

A korábbi székely zászlót 2013. június 4-én, a városban tartott trianoni megemlékezés keretében vonták fel a sepsiszentgyörgyi Erzsébet parkban az MPP kezdeményezésére. A zászló ellen a prefektus emelt kifogást, a Brassói Táblabíróóság jogerős ítélete pedig szeptember 10-éig adott haladékot a zászló eltávolítására.

***

Az első világháború kirobbanásának évfordulója alkalmából az isonzoí csaták helyszínére ellátogató **Hende Csaba** honvédelmi miniszter és magyar záródokok megemlékezést tartottak a magyar temetőben. A politikus átadta a minisztérium ajándékát **Ferenc** pápának, miután a katolikus egyház fő misét mondott a Fogliano Redipuglia-i katonai temetőben.

„A pápa az emléknapot az osztrák-magyar katonai temetőben kezdte, imát mondott az egykori ellenség itt nyugvó hősi halottaiért. Ezután ment Redipugliába, ahol egy hatalmas katedrálisban, ahol egy hatalmas katedrálisban, ahol óriási emlékmű rejti több mint százezer — részben ismeretlen — olasz katona sírját” — mondta **Hende Csaba** az MTI-nek.

A pápa ezzel a gesztussal „a béke, a népek közötti megértés és a kiengesztelés mellett tett hitet. Ugyanerről

A román alkotmány módosíthatatlan?!

A Magyar Nemzet közölte, hogy megkérdezték a napokban kiszivárgott székelyföldi autonómia tervezet alkotmányosságát a romániai bírák és ügyészek szakmai testületként működő Legfelső Birói Tanács (CSM). Amikor ezt a szakvéleményt” olvasuk akkor akaratlanul is két dolog jut eszünkbe. Az egyik egy operett dal-foszlány:

„Nagy volt a mi lovasságunk, de Még nagyobb a számárságunk!”

A másik az angol szólásmondás: The law is an ass! Azaz, A törvény az egy számár!

Az RMDSZ által elkészített romániai Székelyföld autonómia statutumának preambulájának kezdő részét idézve:

„Figyelembe véve a helyi autonómia, a decentralizáció és a közszolgáltatások dekoncentrációjának alkotmányos elvét,

Elismervé azt, hogy a romániai történelmi/óshonos nemzeti kisebbségek/közösségek államalkotó tényezők,

Figyelembe véve a román nép képviselői által 1918 december elsején a Gyulafehérvári Nagygyűlésen vállaltakat, melyek szerint: minden nép saját egyedei által, saját nyelvén tanul, bíraskodik és végzi a közigazgatást stb

stb

Románia Parlamentje e következő törvényt fogadja el.”

A kiszivárgott húsz oldalas törvényjavaslatot, ami még nem hivatalos dokumentum a www.HotNews.ro — Székelyföld honlapról le lehet tölteni magyar nyelven is.

Nos, az oláh Legfelső Birói Tanács bölcsőinek nem tetszik ez az alkotmány módosítás, és egyebek között azt hangsúlyozták, hogy Romániát egységes és oszthatatlan nemzetállamként meghatározó cikkelyt alkotmány módosítással sem lehet megváltoztatni! S ha még ez nem elég, akkor azt is leszögezték, hogy az alkotmány módosítás korlátai az állam hivatalos nyelvére és az igazságszolgáltatás függetlenségére is kiterjednek. Itt a számárság már átcsapódik aljasságra mert az oláh jogszakértők összekapcsolják az autonómia követelést és az igazságszolgáltatás függetlenségét és jön a fenyegetés, idézve: „Minden olyan — közbeszéd tárgyává tett — téma, amely túlmutat az alkotmányosság keretén, az igazságszolgáltatás függetlenségét és tekintélyét veszélyezteti, illetve támadást intéz a jogállam ellen”.

Ebből következik, hogy aki székelyföldi autonómiát akar, az alássa az oláh jogállamot, s ezért mint bűnözőt, terroristát kell kezelni illetve üldözni.

A Magyar Nemzet egyik hozzászólója fején tallja a szöveget:

„Érdekes ez a román alkotmány. Módosíthatatlan. Ilyen nincs még az egész világon. *Ebbe miért nem szól bele az Unió mint a magyar alkotmányba? Gyulafehérvárott 1918-ban pedig magyar bírásokról beszéltek. Vajon a román bírák mitől függetlenek? Csak nem az igazságtól?*”

Itt még azt is hozzá tehetjük, hogy azok a politikusok és szakértők akik az oláh alkotmányt irták, biztosan nem sejtették, hogy örök időre maradandó, megváltozhatatlan szöveget vetettek papírra, amelyet csak azokkal a kőtáblákkal lehet összehasonlítani amiket a bibliai Mózes hozott le a hegyről.

Végül pedig jó lenne egy kis önkritika. Ez év lesz a 25. évfordulója a Ceaucescu házaspár kivégzésének, de még most csak ott tartunk, hogy egy törvényjavaslat készül Székelyföld területi autonómiájáról. Ez alatt a negyed évszázad alatt Jugoszlávia széthullott, még Koszovó is levált Szerbiától, — de ott az albán lakta államban a szerb megyéknek területi autonómiája van, — és a szlovákok szétverték a „minta-kép demokráciát” Csehországét. Így elmondhatjuk, hogy a versaillesi „béke-teremtés”-nek minden közep európai elégedetlen nemzete megtalálta a számukra méltányos megoldást, — kivéve a magyar!

Ezen kellene változtatni! **VESSZEN TRIANON!**

Kroyherr Frigyes

Ifjú évek, KGB

Még 2000-ben jelent meg Oroszországban az „Ot pervogo lica. Razgovori sz Vlagyimirom Putyinim” című interjúkötet. A könyv célja az volt, hogy az alig pár hónapja még szinte ismeretlen, 48 éves Vlagyimir Putyint (az interjúk készítése idején, 2000 elején Oroszország ideiglenes elnöke, Borisz Jelcin kijelölt utódja), jobban megismertesse az oroszországi közvéleménnyel. Az interjú kötetben megszólaltak a főszereplő felesége, gyerekei, ismerősei, kollégái is. Az interjúkötetet három fiatal újságíró készítette, Natalia Gevorkjan, Natalja Tyimakova, Andrej Kolesznyikov.

Ma Gevorkjan az orosz liberális ellenzék egyik legfőbb fóruma, a Dozsgy Televízió munkatársa, Tyimakova Dmitrij Medvegyev sajtótitkára, Andrej Kolesznyikov egy irodalmi újság főszerkesztője, s a hatalomhoz kritikus, de lojális zszurnaliszta.

A 2000-es interjúkötet nemcsak a politikust mutatja be, de Putyint, az embert is. A főszereplő és közeli ismerősei maguk beszélnek Putyin gyermekkoráról, karrierjéről, érzéseiről. Ebben a régi, rendkívül érdekes könyvben Putyin egyfajta „kispolgárként” jelenik meg, nem egy világbirodalom már-már szakrális tulajdonságokkal felruházott, helyettesíthetetlen uraként. Dehát más idők voltak, más Oroszország, más Putyin.

Hogy mennyire más idők voltak, mutatja a riporterek viselkedése. A három riporter – legalábbis mai szemmel nézve – kimondottan merész, időnként egyenesen pimasz kérdésekkel árasztotta el Putyint, az „egyszerű embert”. A könyv 2000-ben magyarul is megjelent E. Fehér Pál fordításában, „Szentől szembe Putyinnal” címen. Kötelező olvasmány mindenkinek akit érdekel Putyin személyisége, gondolatvilága. A könyv az orosz elnöki honlap archívumán is elolvasható (oroszul).

★

Vlagyimir Putyin 1952. október 7-én született Leningrádban (bizonyos összeesküvés-elméletek szerint Putyin valójában Grúziában született, orosz szülőktől, akik aztán árvaházba adták a gyereket. Innen eredne, úgy mond, a jelenlegi orosz hatalom fokozott érzékenysége az árva gyerekek iránt). Putyin, szavai szerint, apja családjáról többet tud, mint anyjéről. Apai nagyapja szakácsként dolgozott Leninnek és Sztálinnak. Szülei 1911-ben születtek, s már 17 évesen összeházasodtak. Az 1930-as években két gyerekük is született, de mindkettő meghalt (az egyik a leningrádi blokádnál idején, amikor anyja egy árvaházban dolgozott). Apja a háború idején egy NKVD alakulatban szolgált, és csodával határos módon élte túl Leningrád ostromát. Édesanyjának semmilyen képesítése nem volt, egész életében egyszerű munkákat végzett, volt takarítónő, portás stb., 41 éves korában szülte meg Vlagyimir. A háború után egy kommunális lakás egyik szobáját kapták meg. Putyin így emlékszik vissza egy ott történt esetre: „Ott, abban a lépcsőházban, értettem meg mindörökre, mit jelent a kifejezés – sarokba szorítani. A lépcsőházban patkányok éltek. Mi a barátainkkal mindig botokkal kergettük őket. Egyszer megláttam egy hatalmas patkányt és üldözni kezdtem, amíg be nem szorítottam a sarokba. Nem tudott hova menekülni. Akkor megfor-

„Szentől szembe Putyinnal”

dult és rám támadt. Ez váratlan volt és félelmetes. Most már a patkány kergetett engem.” A szomszédban egy Anya nevű vallásos öregasszony élt, ő beszélt rá Putyin anyját, hogy keresztelje meg a gyereket. Így is történt, a kis Vologyát titokban keresztelték meg, hogy párttag, elkötelezett kommunista apja ne tudjon róla. Putyin nyolc éves korában kezdte

meg iskolai tanulmányait, szavai szerint azért, mert októberi születésű volt. Az iskolába mindig késve érkezett – úgy látszik, már ekkor kialakult az a szokása, hogy notórius módon késik.

Már gyerekkorában megtetszett a hírszerző munka, a korabeli szovjet háborús filmek hatására. Már kilencedikes korában jelentkezett egy KGB irodánál, ahol azt tanácsolták neki, előbb végezze el az egyetemet, „lehetőleg a jogi kart.” Ifjú korában a szülei egy Zaporozsec gépkocsit vet-

nél ajánlottak neki állást. Szergej Roldugin hegedűművész, Putyin ifjúkori barátja szerint Vologya azonnal eldicsekedett neki, hogy a KGB-nél fog dolgozni. Azt mondta, „az emberekkel való kommunikáció” specialista, s ezen a téren tevékenykedik. Putyin először a kémelhárításnál dolgozott öt hónapot. A KGB-nél a jogász Putyint arra próbálták nevelni, hogy az instrukció a törvény felett áll, ám ő, szavai szerint így nem tudott dolgozni. S nemcsak ő, hanem a korosztályába tartozó személyek sem, utal Putyin egy generációs konfliktusra a KGB-n belül a „sztálinisták” és az új generáció között az 1970-es években.

Putyin karrierjében talán sportsikerei is szerepet játszottak: 1976-ban Leningrád dzsúdóbajnoka lett. Ezt követően hat hónapos operatív kiképzésben részesült Leningrádban, majd fél évet újra a kémelhárításnál dolgozott. Putyin az interjúban azt is elmondta, hogyan harcolt a KGB az ellenzékkel. Úgy, hogy maga a KGB helyettesítette az ellenzékét. „Kigondoltak [az ellenzékiek] valamilyen rendezvényt, ahová diplomáciai testületeket, újságírókat hívtak meg, hogy felhívják a világ közvéleménynek figyelmét. Mit lehet tenni? Sztékergetni nem lehet. Akkor fogtuk magunkat, és mi magunk szerveztük meg a koszorúzást, azon a helyen, ahová az újságírókat várták. Összehívtuk a pártszervezeteket, szakszervezeteket, a helyet körbevetettük rendőrökkel, és magunk masíroztunk oda zene alatt. Az újságírók és a diplomáciai képviselők tagjai odaálltak, megnézték, párszor ásítottak majd elmentek. Amikor elmentek, a rendőri sorfalat szétsz-

löltek személyes tulajdonságait (szervezőkészség, taktikus gondolkodás, az ügy iránti elkötelezettség, őszinteség). Platov-Putyint megtanították arra, hogyan teremtsen kapcsolatot emberekkel, hogyan férközzön mások bizalmába, milyen kritériumok alapján válassza ki a „hasznos” embereket, hogy jól tudjon kérdezni. A tanulmány végén minden jelöltről jellemzést kellett adni az oktatóknak. Ez döntötte el a jelölt későbbi sorsát. A professzionális képességek mellett a személyes jellemvonások is számítottak. Hiába voltak valakinek kiváló professzionális adottságai, ha karriérista, vagy gyenge jellemű volt, nem vették fel. Putyint már ekkor németországi munkára készítették fel, de az nem volt világos, hogy az NDK-ba vagy az NSZK-ba küldik. Végül a Német Demokratikus Köztársaságba kerül.

(Forrás: vidamrikkancs.com)

Házasság, hírszerző tevékenység az NDK-ban

Amikor Vlagyimir Putyin elkezdett dolgozni az NDK-ban, már nős ember volt. Későbbi feleségét egy barátja révén ismerte meg Leningrádban. A barát színházba, Arkagyij Rajkin egyik estjére hívta meg Putyint, és lányokat is ígért. A jól sikerült este után megint elmentek színházba, de ekkor már Putyin szerepte be a jegyeket. Az egyik lány Ljuda, Putyin felesége lett később. A visszaemlékezések szerint nem volt valami elsöprő szerelem köztük. „Mennyi ideig találkoztunk az esküvő előtt? – Sokáig. Valami három évig. 29 éves voltam. Megszoktam, hogy mindent előre

hiánygazdaságban.

A barát Szergej Roldugin így emlékszik vissza az első találkozásra. A találkozót a Nyevszkij proszpekten beszéltek meg, ahová Roldugin a vadonatúj Zsigulijával érkezett. „A lányok időben, ahogy megbeszéltük, megérkeztek. Az egyik közülük Ljuda volt. Nagyon szimpatikus lány. Beültek hozzám a Zsiguliba. Vártuk őt. Nagyon kellemetlen volt számomra, ott ültem velük, közben feltűntek mindenféle ismerősök, rámköszöntek... Egy órát vártunk. Végül feltűnt Vologya. ő egyébként szinte mindig késik. Elmentünk a színházba. Hogy mit néztünk meg, arra természetesen nem emlékszem. Egyáltalán nem emlékszem.” Putyin azt mondta Ljudmilának, nyomozóként dolgozik, ami magától értetődött, hiszen Putyinnak, mint a KGB munkatársának fedőcéllal nyomozói igazolványa volt. Ljudmila Putyina, szavai szerint, első látásra beleszeretett...

Ljudmila ezután Kalinyingrádból repülön utaztatott Leningrádba, hogy találkozzon Vlagyimirrel. Beszámolója alapján úgy tűnik, a hölgy volt a kapcsolat fenntartásának kezdeményezője. „Három és fél évig udvaroltam neki!” Házassági ajánlatot azért már Putyin tett. A házasság után Putyin szüleinek 27 négyzetméteres lakásában éltek. Az NDK-ba, Drezdába 1985-ben érkeztek meg, együtt mint férj és feleség. A külföldi élet bizonyos mértékben megváltoztatta Putyin gondolkodásmódját. Ismét utalt arra, hogy a KGB-ben generációsmentalitásbeli különbség volt az öreg sztálinisták, és az ő nemzedéke között. „Amikor visszatértünk külföldről, nehezen illeszkedtünk be a hazai valóságba, láttuk, mi folyik nálunk... Mi fiatalok, gyakran beszélgettünk

tek neki ajándékba, a fiatal Putyin ezzel a kocsival járt mindenhol. Egyszer egy embert elütött, véletlenül, az illető kiugrott elé az útra.

Majdnem megdőlt igen fiatalon. Már a gyűrűket is megvették, az esküvői ruha is készen volt, amikor visszalépett a házasságtól, s „elmondtam neki [a menyasszonynak] a teljes igazságot, mindent, amit fontosnak tartottam.” A jogi egyetem negyedik évfolyamán keresték meg először, hogy lenne-e kedve a „szerveknél” dolgozni. Végzés után azonnal a KGB-

lattuk. Most már jöhet, aki akar. Csak most már ez senkit nem érdekel.” A kémelhárító munka közben a külföldi hírszerzés is felfigyelt Putyinra. Elkezdtek beszélgetéseket folytatni vele, majd átirányították a külföldi hírszerzéshez. Moszkvában vett részt egy tizenkét hónapos kiképzésen, utána Leningrádban dolgozott négy és fél évet, majd megint Moszkvába került, a külföldi hírszerzés akadémiájára, ahol „Platov” néven folytatta tanulmányait. Az akadémián gondosan tanulmányozták a hírszerzője-

megtervezek. És a barátaim is azt mondták – Figyelj, nősülj már meg!” Ljudmila Kalinyingrádból származott, légiutasiskésérőként dolgozott. Így emlékszik vissza az első benyomásokra Putyinról: „Nagyon szerényen, mondhatnám szegényesen volt öltözve. Egészen szürke ember, az utcán nem vettem volna észre.” Amikor már Putyin szerzett jegyet a színházba, „Megértettük, hogy Vologya olyan ember, aki tud jegyet szerezni bármilyen színházba.” Azaz a szürke kis ember elő tud teremteni dolgokat a

idősebb kollégáinkkal. Most nem féltlenül az öregekről beszélek, akik még emlékeztek a sztálini időkre, hanem mondjuk így, munkatapasztalattal bíró emberekre gondolok. Ez egy teljesen más generáció volt, más nézetekkel, értékítéllettel, hangulattal.”

Azaz az 1980-as évek fiatal KGB-sei meglehetősen kritikusan viszonyultak a szovjet viszonyokhoz. Még szerencse, hogy „a hírszerzésben megengedték a másként gondolkodást, olyankat mondani, amiket csak kevesen

engedhetek meg maguknak.”

A Putyin-házaspár Drezdában a Stasi egyik épületében lakott. Az épületben lényegében csak hírszerzők éltek, a Stasi vagy a KGB munkatársai. Azonban, Ljudmila Putyina érdekes megjegyzése szerint az NDK-sok, eltérően tőlük „Még komolyan hitték a kommunizmus fényes jövőjében.” Ezt Putyin is megerősítette: „Ez egy keményen totalitárius ország volt a mi harminc évvel korábbi mintánk és berendezkedésünk alapján. Különböző tragédia abban volt, hogy sok ember őszintén hitt ezekben a kommunista ideálokban.” – emlékezik vissza az 1980-as évekre az akkor már „cinikus KGB-s” Putyin.

Putyin politikai hírszerzést folytató az NDK-ban. „Információszerzés politikai szereplőkről, a potenciális ellenfél terveiről.” Kicsit konkrétan: „A szokásos hírszerző tevékenység: információforrások beszerzése, információszerzés, elemzés, ezek továbbküldése a központba. A politikai pártokról szóló információkról van szó, az ezekben a pártokban zajló folyamatokról, a vezetőkről, maiakról és lehetséges holnapiakról, emberek karrierjéről pártokon és az államparátuson belül. Fontos volt tudni ki mit csinál, mi történik a minket érdeklő ország Külügyminisztériumában, hogyan határozza meg politikáját különböző kérdésekben a világ különböző pontjain. Vagy, milyen lesz partnereink álláspontja a leszerelési kérdésben, például. Természetesen, hogy ilyen információt szerezzünk, források kelljenek.”

„Pártvonalon” nem dolgoztak, mert az tilos volt. Az információforrásokat sok esetben megvásárolták. Vajon az a logika, amelyet egyes elemzők Putyinnak tulajdonítanak, miszerint (Nyugaton) minden megvehető, minden csak pénzkérdés, az állítólagos értékközösség csak kamu, nem külföldi hírszerző tapasztalataiból ered-e az orosz elnöknél?

A hírszerző-élet persze bizonyos bezárttságot követelt. Ljudmila Putyina sem építhette szabadon emberi kapcsolatait, ha valakivel nem volt ajánlatos barátkozni, szóltak neki. Az NDK-ban édes élet volt a szovjet viszonyokhoz képest. „Oroszországból érkezünk, ahol deficit és vásárlási sorok – ott meg minden volt.”

Putyinék rendszeresen jártak sörözni Radebergbe, a neves sörfőzdébe. Hétvégenként szolgálati Zsigulijukkal járták Szász-Svájc kirándulóhelyeit. Putyint az NDK-ban végzett munkájáért előléptették, ő maga megkapta az „NDK Nemzeti Népi Hadseregéért végzett kiemelkedő szolgálatért” érdemérmét.

Putyin az interjúban ellentmondó információkat közölt az Stasival való együttműködésről. Először azt mondta, a Stasi minden tevékenységüket kontrollálta. „Barátaink, ahogy nevezük az NDK állambiztonságának munkatársait, mindenről másolatot készítettek, amit csináltunk. Mindez megmaradt a levéltárakban... Munkánk jelentős részét az NDK polgárain keresztül végeztük. Ők mindannyian ismertek. Minden átlátható és világos. És mindez ismert a német kémelhárítás számára is.” Később viszont azt mondta, hogy az összes dokumentumot megsemmisítették, amikor világossá vált, hogy elkerülhetetlen az NDK bukása. „Mindent megsemmisítettünk. Minden kapcsolatot, az egész ügynökhálózatot. Én személyesen égettem el rengeteg anyagot.

egy korábbi interjúkötetben

Égettünk éjjel és nappal. A legértékesebb anyagokat kivittük Moszkvába.”

Mindez 1989-ben történt. Amikor a tömeg Drezdában megtámadta a Stasi épületét, Putyint küldték ki tárgyalni. Elmagyarázta, hogy ők szovjet katonai fennhatóság alá tartoznak. Putyinék beavatkozást kértek a felsőbb hatóságoktól, de azt válaszolták nekik, „Moszkva hallgat”, nem tudnak mit tenni. „Ez a Moszkva hallgat... Nekem akkor támadt az a benyomásom, hogy az ország többé nem létezik. Világossá vált, hogy a Szovjetunió beteg. És ennek a halálos, gyógyíthatatlan betegségnek a neve bűnelhárítás. A hatalom lebénulása.”

(Forrás: oroszvilag.hu)

va kénytelen volt feladni kelet-európai pozícióit. Putyin elmondta, Nyugaton sem értették, miért csuklott össze ilyen hirtelen a Szovjetunió. Egy alkalommal, az 1990-es években Henry Kissinger Szentpétervárra látogatott, Putyin, a pétervári polgármesteri hivatal munkatársa fogadta őt. Beszédbe elegyedtek. Putyin elmondta, hogy korábban az NDK-ban dolgozott hírszerzőként, mire Kissinger: „Mindén valómire való ember a hírszerzésnél kezdte. Én is. – Majd azt mondta: – Úgy véltem, hogy a Szovjetunióknak nem lenne szabad ilyen gyorsan kivonulnia Kelet-Európából. Túl gyorsan változik az erőegyensúly a világban, ami kellemetlen következményekkel

tán visszatért az NDK-ból, csak annyi volt számára világos, hogy „Oroszországban történik valami.” Leningrádban külügyi vonalon Putyinnak az volt a feladata, hogy a Nyugattal teremtse kapcsolatokat. Közreműködésével, keletnémet ismeretségeit felhasználva nyílt meg a Dresdner Bank fiókja Leningrádban. Putyin kezdeményezésére hozták létre a Szentpétervári Állami Egyetemen a Nemzetközi Kapcsolatok tanszéket.

A Szovjetunió összeomlásával megszűntek a korábban létező gazdasági mechanizmusok. A gazdaság krachja következtében Oroszország nagyvárosait éhínség fenyegette. A fenyegető éhínséget nyugati árucikkkel

szeptérvári ügyekbe, és lelki értelemben valahogy kiszáradt, úgy tűnt nekem. Pragmatikus lett.” Roldugin elmondta, amikor egyszer Putyin hozzá érkezett vendégségbe a dácsájára, éjjel úgy aludt el, hogy egy pisztolyt vett maga mellé.

1994-ben autóbalesetet szenvedett Putyin felesége, amikor egy útkereszteződésben 80 km-es sebességgel Zsigulijába belerohant egy másik autó. A kocsiban ült Putyinék Kátya lánya is. A baleset következtében Putyin felesége operációra szorult, leszakadt a füle, koponyaalapi törést szenvedett. A baleset, műtétek, a stressz következtében Ljudmila külseje erősen megváltozott, elhízott.

1996-ban Szobcsak elvesztette a szeptérvári polgármesterválasztást. Csapata, köztük Putyin elhagyta a Szmolnijt. Putyint szavai szerint igen jó baráti viszony fűzte Anatolij Szobcsakhoz (Szobcsak 2000. február 19-én szívrohamban elhunyt. Anatolij Szobcsak lánya az ismert orosz ellenzéki személyiség, Ksenyija Szobcsak).

1996 nyarán Putyinék új házukba költöztek, amely azonban egy elektromos hiba miatt teljesen leégett. Még 1996-ban Pavel Borogyin, az elnöki adminisztráció vezetője meghívta Moszkvába dolgozni, egyből az elnöki adminisztráció helyettesének tisztségét ajánlotta Putyinnak. Segített neki a moszkvai elhelyezkedésben pétervári ismerőse, Alekszej Kudrin is. Putyinék Moszkvába költöztek hát. Ljudmila Putyina azonnal megszerette a fővárost, férjének több idő kellett megszokni, de hát, mondja Putyin, „Az igazat megvallva Pityer mégiscsak provincia, legalábbis politikai értelemben.”

A tintanyaló bürokrata tevékenységét viszont nem szerette az ambíciózus Putyin, és már azon is gondolkodott, hogy saját ügyvédi irodát alapít. Az egyetlen érdekes tevékenység az volt, amikor a regionális vezetőkkel, kormányzókkal, köztársasági vezetőkkel foglalkozott. Ennek során rádöbent arra, hogy a „hatalmi vertikál sérült, helyre kell állítani.”

1998-ban kinevezték az orosz titkosszolgálat, az FSZB igazgatójává, a következő évben pedig miniszterelnökké. Putyin első nagy megpróbáltatása 1999 augusztusában a csecsenöldi banditák Dagesztán elleni támadása volt. Putyin szerint ha ezt nem sikerült volna megállítani, Oroszország felbomlott volna.

Jövőbeli terveiről szólván Putyin azt mondta 2000-ben, nem kell sajátos fejlődési utat keresni Oroszország számára. Oroszországnak a demokratikus úton kell járnia, „hiszen a nyugat-európai kultúra részei vagyunk. Ez a mi értékrendünk valójában. Akárhon is élnek embereink, a Távol-Keleten vagy délen, mi európaiak vagyunk.” Majd hozzátette, ha kiszorítják Oroszországot Európából, „kénytelenek leszünk más szövetségeket keresni.”

Putyin megjegyezte, fontos a magántulajdon biztosítása, szó sem lehet államosításról, az önkormányzatokat és a kormányzók választhatóságát meg kell hagyni. Szintén meg kell hagyni a fundamentális tudományt és az iskolákat. „Ha ezt elveszítjük, végünk.” Arra a kérdésre válaszolva, kiből bízik meg, Szergej Ivanovot, Dmitrij Medvegyevet, Alekszej Kudrint nevezte meg.

Gyóni Gábor
(Forrás: oroszvilag.hu)

Karikatúra

Putyin a demokrata, európeér vezető

Vlagyimir Putyin tehát, az 1980-as években a fiatal KGB-s nemzedékhez hasonlóan, nem hitt már a kommunista eszmében, szemben a naiv NDK-sokkal. Putyinék 1990 elején tértek haza a Szovjetunióba, amikor már világos volt az NDK bukása. Putyin szavai szerint már ekkor látta azt is, hogy a Szovjetunióknak nincs jövője. Az utolsó években az ő NDK-s munkájuk is üressé vált. Jelentéseiket senki nem olvasta. Semmi reakció nem érkezett előrejelzéseikre, az asztalfióknak dolgoztak. Amikor hazatértek, Putyin elkezdett gondolkodni azon, hogy valamilyen más lehetőséget keres (nem hivatalos verzió szerint Putyin nem önszántából kezdett más munka után nézni, hanem mert az egyik, általa szervezett NDK-s átállt és feladta azon ügynököket, akiknek a nevét Putyintól tudta meg.

Szintén nem hivatalos verzió szerint Putyin egy ideig taxizással is próbálkozott). Végül a Leningrádi Állami Egyetemre került, a Nemzetközi Kapcsolatok osztályára, hírszerző szemszögből nézve „tartalékos” beosztást foglalt el. Putyin az egyetemen elkezdte megírni kandidátusi disszertációját.

Ljudmila Putyina számára sok volt visszatérni a Szovjetunióba az NDK-s bőség után. Semmi nem változott az évek alatt. „Ugyanazok a nagy sorok, jegyrendszer, üres polcok a boltokban. Visszatérésünk után az első időben szörnyű volt boltba járni.”

Putyin a kommunizmus bukását nem is sajnálta, csak azt, hogy Moszk-

járhat. Ma ezt nekem hibaként róják fel. Azt mondják, a Szovjetunió kivonult, mégis minden rendben, pedig ön azt mondta, ez nem lehetséges. És tényleg azt hittem, hogy ez nem lehetséges. – Majd egy idő után hozzátette: – Őszintén szólva mai napig nem értem, miért csinálta ezt Gorbacsov. – Teljesen váratlanul ért, amit mondott. Azt mondtam neki és ma is azt mondom: Kissingernek igaza volt. Sok problémát elkerülhettünk volna, ha nincs ez a sietős menekülés.”

Putyin az egyetemen találkozott ismét egykori tanárával, Anatolij Szobcsakkal, aki akkor már a demokratikus orosz ellenzék egyik ismert alakja volt. Szobcsak munkát ajánlott Putyinnak, így kezdődött a volt KGB-s politikai karrierje. Putyin külügyi vonalon kezdett dolgozni, hamarosan irodát kapott a Szmolnij-ban (Szobcsakot megválasztották Szentpétervár polgármesterének). Irodájában Nagy Péter portréját rakta ki. Putyin, elmondása szerint már ekkor fel akart mondani a KGB-nek, de a nyilatkozata, úgy mond, valahol fennakadt, elveszett, ezért egészen az augusztusi puccsáig a KGB állományában maradt (KGB-s múltjáról egyébként nyíltan beszélt Szobcsaknak), és a Szovjetunió Kommunista Pártjának is tagja maradt, amíg az meg nem szűnt.

A puccs kapcsán Putyin megint kicsit ellentmond saját szavainak. Egyik megjegyzése szerint már 1989-1990-ben világos volt számára, hogy a Szovjetunióknak nincs jövője, a puccs kapcsán viszont azt mondta, csak 1991 augusztusában értette meg a változások elkerülhetetlenségét, miu-

gyekeztek pótolni, nyugati élelmszerért cserébe az oroszok nyersanyagot kínáltak. Szentpéterváron Putyin intézte ezeket az operációkat. Itt állítólag valamilyen korrupciós ügybe keveredett, amire az interjúkötetet készítő újságírók is rákérdeztek. Putyin szerint csak arról volt szó, hogy

ellenfelei megpróbálták lejáratni őt.

A politikai szerepvállalás, az 1990-es évek káosza megváltoztatta a polgármesterhelyettesé előlépő Putyint. A barát, Szergej Roldugin szerint „Vologya erősen megváltozott, amikor az önkormányzatnál kezdett dolgozni. Ritkán láttuk egymást. Nagyon elfoglalt volt – korán reggel elment és késő éjjel érkezett. És természetesen fáradt volt. Még akkor is, amikor saslikot sütöttünk a dácsán, ő a kerítés mellett járkált, magába fordulva. Gondolatban valahol máshol járt. Hideg fejjel vetette bele magát a

AUSZTRÁLIAI MAGYAR REFORMÁTUS EGYHÁZ
Nth.Fitzroyi Gyülekezet
Melbourne

Az Ausztráliai Magyar Református Egyház szolgálatai

A victoriái kerület lelkipásztora Dézsi Csaba
Lelkészi hivatal: 121 St. Georges Road, North Fitzroy
Postacímünk: P.O. Box 1187 North Fitzroy, 3068
Az Egyház honlapjának címe:
www.hungarianreformedchurch.com
E-mail: melbref@gmail.com
Telefon: (03) 9481-0771
Mobile: 0414-992-653 (Dézsi Csaba lelkész)
Csutoros István főgondnok: 9439-7067
mob.: 0407 683 002

MELBOURNE (VIC)

2014. szeptember 28-án vasárnap de. 11 órától
ISTENTISZTELET

Igét hirdet: Nt. Dézsi Csaba
121 St. Georges Rd. North Fitzroy.
(112-es villamos a Collins St.-ről, 20-ik megálló
az Edinburgh Parkkal szemben)

Istentisztelet után 12 órától ebéd, a Bocskai Nagyteremben,
(Watkins St. bejárat),

első és harmadik vasárnap iskola és ovóda 9.30-tól –12.00 óráig
Minden kedden 12 órától Bibliaóra, mindenkit szeretettel várunk

NSW. SYDNEY 2014. szeptember 28-án vasárnap 11.30 órakor ISTENTISZTELET

Minden vasárnap az Istentisztelet ideje alatt, gyermek Istentiszteletet is tartunk. Szeretettel kérjük a szülőket, nagyszülőket, hogy hozzák el kicsinyeiket

Igét hirdet: Nt. Péterffy Kund
Uniting Church, Carrington Ave.

ADELAIDE (SA)

2014. szeptember 28-án vasárnap de. 11 órakor
ISTENTISZTELET

Igét hirdet: Nt.Szabó Attila
az Unley Uniting Churchben (Unley St. és Edmund Ave. sarok)
Minden szerda este 6 órától BIBLIAÓRA, a Templom
társalgójában. Mindenkit szeretettel várunk.

BRISBANE (QLD)

2014.szeptember 28-án vasárnap de.11. órakor
ISTENTISZTELET

a Marsden-i Magyar Házban
Igét hirdet: Nt. Kovács Lőrincz
150 Fourth Avenue, Marsden, a marsdeni Magyar Házban,
Istentisztelet után minden vasárnap ebédelni lehet

GOLD COAST — ROBINA 2014.

Minden hónap első vasárnapján du. **2 órakor** Bibliaóra
Minden hónap **harmadik vasárnapján** du. **2. órakor**
ISTENTISZTELET

Igét hirdet: Nt. Kovács Lőrincz
Cottesloe Drv. and University Drv. sarok Robina

Ajándékként lapje meg rokonait, ismerőseit a nemrég megjelent „A North Fitzroy-i Magyar Református gyülekezet története, a MEGVALÓSULT ÁLMOK — Nt. dr. Antal Ferenc igehirdetéseinek tükrében.

A könyv ára 20 dollár. Megvásárolható istentiszteletek után a Bocskai nagyteremben (123 St. Georges Rd. Nth. Fitzroy), vagy megrendelhető postán. Küldje rendelését csekkel együtt a Hungarian Reformed Church, P. O. Box 1187 Nth. Fitzroy címre és adjon hozzá 5 dollárt a postázásra.

REFORMÁTUS SZEMLE

Az Ausztráliai Magyar Református Egyház fizetett melléklete és kiadása
Felelős szerkesztő Csutoros Júlia
Postai címünk: P. O. Box 1187, North Fitzroy VIC. 3068
Telefon: (03) 9439-8300 Email: csutoros@tpg.com.au

Apáknapi műsor vasárnapi iskolásainkkal

Ausztráliai Magyar Református Egyház Nth.Fitzroy-i Gyülekezet		
1949 -	<i>Meghívó</i> a Gyülekezet 65 éves Ezfordulójára	-2014
	Október 26-án vasárnap de. 11 órakor REFORMÁCIÓ EMLÉKÜNNEPI ISTENTISZTELET ÚRVACSORA KÖZÖSSÉG 12 órától	
Asztalfoglalás Dézsi Csaba 0414 992 653 Csutoros István 9439 7067 Csutoros Júlia 9439 8300	Műsoros Diszebéd A Bocskai Nagyteremben 123 St. Georges Rd. Nth. Fitzroy, 3068 Watkins St. bejárat	3 fogásos ebéd... ital és emléki ajándékal együtt \$25
Mindenkit szeretettel várunk.		

Mivel a baloldali értékek már régen külföldi bankokban vannak, jelenleg minden haladó gondolkodású írástudó a liberális értékeket védi.

Különösen érdekes, hogy a levitézlett politikusok mennyire szeretnek írni, olyanok is, akikről sokáig azt hittük, a polgári oldal támogatói. Az „orbáni diktatúra” orszorozásában fáradhatatlanok, a gazdaság a kedvező jelek ellenére mindjárt összeomlik, a rezsiszökkenés éppen olyan rémálom, mint a nemzetállam, és Európának haladéktalanul meg kell büntetni minket.

Szentmihályi Szabó Péter (Magyar Hírlap)

Sarkosan fogalmazva

Amúgy pedig nincs tankönyv, ami van, az tele van ostobasággal, a balliberális média vergődik, és jönnek a nemzeti italtoltok. Ha még ez sem volna elég, akkor megvédik szegény bankokat a kegyetlen államtól és a mohó, dőzsölő devizahitelesektől. A legszebb

talán mégis az, amikor a nem hívők kioktatják a keresztényeket, miben szabad és illik hinniük, bár amúgy is idejét múlt és tudománytalan az egész. Semjén Zsolt evolúcióra vonatkozó véleményét gúnyosan ízekre szedték, a szokásos mocskolódások kíséretében, melyek részben a személynek, részben a KDNP-nek szóltak. Ezt a féktelen gyűlöletet és bosszúvágyat magam is megtapasztaltam saját bőrömön, az aljas indulatok kiélésére mindig van ürügy és valamilyen, éppen használható ideológia. A darwini evolúciós elméletet az Egyház már nagyon régen összeegyeztethetőnek tartja a hittel, mert a teremtés története jelképes, és Isten az élet első csírájában elrejtette a teremtés tervét, ahogyan a gének tartalmazzák a teljes információt. Alapvető hittan című tankönyvünk a gimnáziumban így tárgyalta az evolúciót — az 1950-es évek végén. Az tény, hogy a balliberális „műhelyek” egyre kevesebb embert érdekelnek, körülbe-

lül olyan körben hatnak, mint Falus Ferenc programja a 4-es metró meghosszabbításáról. Nem is tudjuk elképzelni, milyen szerencsénk van, hogy 2010 óta nem kell komolyan venni őket. Hol az ellenállás napját rendezik meg, hol a feszültségét vagy az áramerősségét.

***

A kórházban, ahol most vagyok, ráfanyalodtam a bulvárlapokra, melyek állítólag listavezetők, és tartják példányszámukat a zord időkben is.

Amint mondani szokták, van rájuk igény, szeretik őket az olvasók. Kevés szöveg, sok kép, színes hírek innen-onnan. Hamar végére lehet járni az újságnak, politika alig van benne, mégis a tájékozottság kellemes érzése fogja el az embereket, mint az ingyen terjesztett lapok és reklámújságok esetében. Ugyanez a helyzet a legtöbb kereskedelmi tévével is, olcsó és igénytelen, használt árut adnak. Már régen belenyugodtam, hogy ez így van, sőt lassan a „magas” kultúra is eltűnik, csendben felszámolja magát. Még a műveltnak mondható emberek is úgy fognak meg egy verseskötetet, mint egy döglött egeret, megnézik

kívülről, de gyorsan visszateszik. A sajtót is jellemzi az önálló gondolatok hiánya, és nemcsak a magyar, hanem a világsajtót is, pedig a nagy lapoknál több százan hámozzák a léggömböt. Egy kórházban az ember néha elbóbiskol, néha olvasgat, lehetőleg valami vidám könyvet, de ilyenkor kiderül, a legnagyobb művek tragikusak, szomorúak, a kommersz irodalom pedig végtelenül unalmas. A szétesett balliberális oldal politikai bakugrái már régen nem szórakoztatók, tényleg átok ül rajtuk, és meg is érdemlik. Mindenre lónek, ami mozog, de leginkább magukat találják el. Mindennap ki kell találniuk valami rémhírt, hátha elszaporodik az interneten. A szerény képességek nagy ambíciókkal társulnak, mindenki tiszt akar lenni, közlegény senki. Ha végre befejeződik az önkormányzati választási kampány, talán jut idő fontosabb dolgokra is. A „megméretetés” véget ér, az ebből élő elemzők pedig szorgalmasan magyarázzák, miért történt az, ami már senkit sem érdekel. Ezzel zárom is soraimat, mert a kórházban elmélkedésre van idő, de írásra nem.

Juncker bosszúja

A Magyarország által a testületbe delegált Navracsics Tibor az oktatásért és az ifjúságért lesz öt évig felelős a biztosok kollégiumában. A médiában még zajlik a vita arról, hogy vajon ez a poszt mennyire fontos, illetve hogy vajon országunk ezzel a korábbi (szociális) ügyekhez képest jobban vagy rosszabbul járt-e. En azokkal értek egyet, akik a tisztségben inkább lehetőséget látnak. 2009-ben az Andor László által felügyelt szociális ügy sem számított kiemelt területnek, ám a 2008-ban az USA-ból elindult, majd 2010 végére Európába is begyűrűző pénzügyi-gazdasági válság felértékelte azt. Navracsics portfóliója is hasonló képet mutat. Az EU perifériáján, főként a bajban lévő déli tagállamokban negyven-ötven százalék körüli a fiatalok munkanélküliségi mutatója, Magyarországon is húsz százalék fölötti. A mostani válság kezdetén nem csak Amerikában tüntettek az Occupy! vagy a „Mi vagyunk a 99%” mozgalom fiataljai, de Madridban, Párizsban és Tel-Avivban is remény nélküli fiatalok tízezrei sátoroztak hetekig közterületeken, vagy tüntettek folyamatosan. Mi, magyarok is tudjuk, hogy az oktatás és a munkahelyteremtés a legjobb megoldás számos kérdésre. A pályakezdő fiatalok mellett ugyanis az ötvenöt évnél idősebb korosztály tagjai, a cigányság vagy a bevándorlók tömegei is hátránnyal indulnak az európai munkaerőpiacon. A fiatalság vagy az élethosszig tartó tanulás kérdései tehát az EU életében jelenleg játszott szerepüktől függetlenül felértékelődhetnek. Ez főként akkor igaz, ha Navracsics politikusi képességeit felhasználva, jó kezdeményezésekkel áll porondra, és feladatukra mentén jó megoldásokkal tud előállni. Persze még semmi sem biztos, hiszen 2004-ben is az a helyzet állt elő, hogy az Európai Parlament két legnagyobb pártcsaládja, a mérsékelt jobboldali Európai Néppárt és az Európai Szocialisták egy-egy biztosjelölt személye mentén csaptak össze. Akkor a magyar szocialista Kovács László és az olasz konzervatív Rocco Buttiglione parlamenti meghallgatásán feszültek egymásnak a kedélyek, s végül a magyar biztos a fontosnak számító energiaügy helyett a vám- és adóügyek irányítását kapta feladatául. A Magyarországot érő támadások miatt várható, hogy ismét a magyar biztosjelölt meghallgatása lesz az egyik legizgalmasabb, így akár Navracsics feladatukra is módosulhat. Ennek azért is nagy az esélye, mert más államok is elégedetlenek Juncker bizottsági elnök elképzeléseivel. Főként a németek prüszkölnek, amiért az a korábbi francia szocialista pénzügyminiszter lenne felelős a közös pénzügyekért, akinek hivatali ideje alatt sem sikerült fegyelmzett költségvetési politikát folytatni, és aki a németek által szorgalmazott felelős költségvetési politikát neoliberalis dogmának tartja. Ő azokhoz tartozik, akik szerint az államadósság elszabadulása nem ördögtől való dolog, és az egyébként a közös európai valuta értékállóságát biztosítani hivatott Európai Központi Banknak (EKB) is követnie kellene az amerikai FED példáját. A tengerentúlon ugyanis nyaklól nélkül nyomtattak pénzt, így árasztva el a pénzügyi piacokat „olcsó” pénzzel, ami olyan keresletet teremtett, amely miatt sokáig alacsony maradhatott az amerikai állampapírok hitelkamata. Ahogy azonban az USA-ban menetrendszerűen csökken a „mennyiségi könnyítésnek” is hívott pénznyomatás üteme, úgy araszol felfele az amerikai állampapírok kamata és vele együtt a dollár iránti kereslet is. A dollár meglepő módon az euróval szemben is erősödik, amit ez a folyamat (is) megmagyaráz, hiszen az EKB alapkamatát a minap a történelmi mélypontra számító 0,05 százalékra csökkentette. Mi, magyarok is ezt tapasztalhatjuk, amikor a forint árfolyama ezt a mozgást leképezve hullámszik. A francia Pierre Moscovici kinevezését sokan Juncker bosszújának tartják. Angela Merkelen, aki nem támogatta a korábbi luxemburgi miniszterelnököt abban, hogy megtarthassa az eurózóna pénzügyminisztereinek elnöki tisztségét. Merkel párttársa, a német pénzügyminiszter 2012 végén ugyanis szívesen átvette volna az eurócsoport vezetését, amelyet hagyományosan csak a legjobb (AAA) minőségű, eurót használó országok politikusai tölthetnek be. Franciaország már régen nem tartozik ezen országok közé. Végül a holland pénzügyminisztert választották meg erre a posztra. A mostani francia biztosjelöltet Juncker tudatos választásának tartják, akinek most ősszel „saját” korábbi kormányának kellene a figyelmeztető levelet megküldenie, azaz saját árnyékán kellene átlépnie. Kérdés, hogy a keresletlénkítésben gondolkozó francia politikus képes lesz-e erre, vagy a déli országok támogatásával nem próbálja-e majd tágítani a monetáris fegyvelm határait. Ebben az esetben Juncker közvetíthetne a laza költségvetési fegyvelmet váró déliek és a költségvetési fegyvelmet féltő északiak között, ami mindenképpen erősítené saját helyzetét. Nekünk, magyaroknak mindkét forgatókönyv megvalósulása jó, hiszen egyes adósságnövelő beruházások elismerése (mostantól már a fegyverkezés is ilyennek számít) segít a konvergenciakritériumok könnyebb betartásában, egy újabb túlzottdeficit-eljárás elkerülésében. A fegyvelmzett költségvetési politika pedig biztosítja exportunk fő valutájának, az eurónak értékét.

Kiszelly Zoltán (Magyar Hírlap)

MEGHÍVÓ

Az Ausztráliai Erdélyi Magyar Szövetség
fennállásának 50-ik évfordulója alkalmából
szeretettel hívja önt és kedves családját a
2014. október 5-én,
vasárnap, d.u. 12.30 kezdettel megrendezendő
Díszebédre.

Helyszín Magyar Központ Nagyterme, 760 Boronia Rd. Wantirna 3152

Ebéd ára \$ 40.00, családi jegy \$ 75.00 (2/f+2/gy.)

A műsorban fellépnek
Gyöngyös Bokréta, Magyar Kultúrkör tánc csoportja.
A jó hangulatot a Székely Zenekar szolgáltatja.

Gazdag tombola nyeremények,
A rendezvény támogatója KORONA CSÁRDA Étterem.

Bővebb felvilágosítás és asztalfoglalás
Bálint Kálmán, 9794 6429
Krsztekanits Sándor, 9850 5906
Godó Marika, 043487 0221

Az eseményt a DUNA WORLD Televízió fogja sugározni.
Az ebéd tiszta bevételét az erdélyi iskolák, árvaházak és az
általunk támogatott ösztöndíjas diákok megsegítésére fordítjuk.

SEGÍTS, HOGY SEGÍTHESSÜNK!!!
NE HAGYD ELVESZNI ERDÉLYT ISTENÜNK..

A napokban helyezik örök nyugalomra **Galántai Esterházy Melinda** hercegnét, született **Ottrubay Melindát** a kismartoni Szent Márton-dómban. A Burgenland jötevőjeként ismert magyar származású hercegnőért felajánlott szentmisét **Ágidiusz Zsifkovic** megyéspüspök és **Várszegi Asztrik** püspök, pannonhalmi főpap celebrálja.

Ottrubay Melinda 1920. május 24-én született dr. Ottrubay Dezső törvényszéki elnök és felesége, Rózsa gyermekeként Budapesten. Édesanyja nagy hangsúlyt fektetett arra, hogy Melinda lánya elegáns megjelenésű ifjú hölgyé váljon — olvasható a családi alapítvány honlapján található életrajzban. — Amikor úgy vélte, hogy a törekeny kislány úgy nyolcéves kora körül kezd túlságosan kikerekedni, beíratta ritmikuszmozgás-tanfolyamra. Itt derült ki, hogy Melinda különlegesen tehetséges, és érdemes komolyan foglalkoznia a táncművészettel. Bárda Rezső, a Császári és Királyi Operaház első szolótancosa vette fel tánc akadémiajára a kislányt.

Melinda óriási kitartással és szenvedéllyel tökéletesítette tudását, melynek révén az európai balett színpadok ünnepelt csillaga lett. Bécs, München Bayreuth operaházaiba lépett fel a Magyar Királyi Operaház balett társulatának szolótancosaként. Szabadidejében is a tánc foglalkoztatta igazán, ennek

Elhunyt Burgenland jötevője, Esterházy Melinda

köszönhetően jelent meg 1939-ben a Ritmus és tánc című könyve.

Ebben az évben játszotta el a Magyar feltámadás című film főszerepét, majd a Pénz áll a házhoz című mozifilmben is szerepelt. A mindennapos kemény tréningek, táncpróbák nem csak a színpadon tették magabiztossá, hanem szellemi, erkölcsi tartást is adtak a fiatal művésznőnek. Ebben az időben egyetlen szenvedélye a tánc volt, minden energiáját, vágyát a színpadon élte ki.

Szerelm a rettenet árnyékában

Színházba, koncertekre, előkelő estélyekre azonban szívesen elment családjával. Így történt akkor is, amikor Augusta főhercegnő adott fényes estélyt a Budai Várban, ahol az ünnepelt balerina, Ottrubay Melinda hivatalosan is megismerkedett **V. Esterházy Pál herceggel**, Európa egyik leggazdagabb főrendjével.

A visszahúzódó férfi és a táncművésznőnek élő fiatal nő kapcsolata sokáig csak barátságként tűnt. Az orosz megszállás közeledtével, 1944-ben Esterházy Pál herceg felajánlotta az Ottrubay családnak a bBudai Várban található palotáját a kialakított óvóhelyek viszonylagos biztonságát. Az ostrom hetei után, 1945-ben tértek vissza Ottrubayék saját otthonukba.

Néhány hónap múlva ismét megnyitotta kapuját az Operaház. Ottrubay Melinda a prima ballerina assolutaként térhetett vissza a közönség elé. Esterházy Pál csodálatos virágcsokorral köszöntötte fellépése után, majd megkérte a kezét. 1946 februárjában jegyezték el egymást és még az év augusztusában házasságot kötöttek. Melinda ekkor örökre lemondott a táncosnői karrieréről.

Az ifjú pár boldogsága nem tartott sokáig, mivel a herceget 1948-ban ko-

holt vádakkal letartóztatták a kommunista hatóságok. **Mindszenty bíborossal** közös perben, „valutauzérkedés” miatt tizenöt év börtönbüntetéssel és teljes vagyonelkobzással sújtották. Ausztriai birtokait az orosz megszálló csapatok fosztották ki, tették tönkre. Felesége eleinte havonta egyszer látogathatta meg, később éveket az sem tudta, él-e még a férje. Az Operaházba nem vehették vissza, ezért gép- és gyorsírást tanult, de sehol sem alkalmazták a hercegnőt. Egészségi állapota annyira tönkre ment, hogy 1951-ben kórházi kezelésre szorult, és csak két év múlva hagyhatta el a klinikát.

1956-ban menekültek el

Melinda és Pál 1956-ban találkozhattak újra örök nélkül. Néhány napon belül sikerült elhagyniuk az országot, és először Bécsben, majd Svájcban telepedtek le. Innen irányították a család burgenlandi birtokainak ügyeit is. Amikor V. Esterházy Pált 1989 májusában magához szolgáltatta a Teremtő, Melinda hercegnő férje szelleméhez hűen gondozta a gondjaira bízott családi vagyont. Ehhez mintegy 21 kastély, 60 gazdaság, 414 falu, 350 ezer hektárnyi erdőterület tartozott, valamint a Fertő tó jelentős része. A hercegné megtehetné volna, hogy eladja, felaprózta a mesebeli örökséget, ám ehelyett megállapodott a tartományi kormánnyal, melynek értelmében a várak és kastélyok Esterházy-tulajdonban maradtak ugyan, de jelképes díj ellenében a tartomány kulturális célokra használhatta azokat.

Tevékenységének fontos részeként több alapítványt is létrehozott a hercegi család évszázadok alatt felhalmozott, felmérhetetlen értékű kulturális javainak megmentése érdekében, hogy minden megőrződjön a későbbi

generációk számára is.

Ezt a célt szolgálják többek között a Fraknó várában és a kismartoni kastélyban létrehozott nyilvános gyjtemények is.

Sok energiát fektetett az orosz megszállók által 1945-ben elhurcolt kulturális értékek, könyvtárak, malkotások visszaszerzésére is. Különös örömet jelentett Melinda hercegnő számára a Bibliotheca Esterházyana családi könyvtár 334 értékes kötetének hazatérte is 2003-ban — tíz évvel később már csaknem 1000 kötet került vissza két moszkvai könyvtárból Kismartontba.

A jótékony volt a szívügye

A 2003-as esztendő más okból is kiemelkedően fontos volt, hiszen ötvenhatos menekülésük óta ebben az évben lépte át újra Magyarország határát. Ettől kezdve minden évben haza tért. Utolsó budapesti útjára 2007-ben került sor, az Iparművészeti Múzeumban megrendezett Esterházy-kincsek — Öt évszázad malkotásai a herceg Esterházyak kincstárából című kiállítás kapcsán.

A hercegnő számos jó ügyet támogatt a kultúrán túl is. Segítette a burgenlandi tűzoltóságot, óvodákat, és idősek otthonait, különféle egyesületeket, a gyermek és ifjúsági nevelés segítségét is szívügyének tekintette. A zenei hagyományok ápolása is fontos volt számára. Karitatív tevékenységéért számos egyházi és világi elismerést és kitüntetést kapott.

Nagystitkán adott interjút. A bécsi Format című hetilap újságíróját egy alkalommal mégiscsak fogadta. Az ő beszámolójából tudható, hogy Európa egyik leggazdagabb asszonya — akkoriban 1,5 milliárd euróra becsülték

vagyont — milyen egyszerű körülmények között élt. Még autója sem volt, annak idején férje kívánságára nem tanult meg vezetni. Kisebb utakra taxival közlekedett, de, amíg egészsége engedte, a villamosra is felszállt.

Melinda hercegnő 2002-ben úgy döntött, hogy visszavonul a nyilvánosság elől. **„Nyolcvankét évesen már el lehet búcsúzni a közélettől!”** — mondta. Kismartontban, családjá körében hunyta le örökre a szemét augusztus 28-án, életének 96. esztendejében.

A gyászmisét Michael Haydn c-moll Requiemje, I. Esterházy Pál herceg (1635–1713) kantátagyűjteményének, a Harmonia Caelestisnek, a magyar barokk zenetörténet első jelentős művének részletei kísérik. A gyászszertartás ma 13 órakor kezdődik a kismartoni Szent Márton-dómban.

A temetési szertartást szűk családi körben dr. Paul Iby nyugalmazott püspök vezeti a kismartoni családi kriptában.

A kismartoni Ferences Templom és Kolostorban található Esterházy-családi kriptát 1705-ben I. Esterházy Pál herceg, a Harmonia Caelestis szerzője, alapította, aki saját maga is itt lelt végső nyugalomra. Esterházy Melinda hercegné 1989-ben restauráltatta a családi kriptát, végakarata szerint őt is ezen a történelmi helyen helyezik örök nyugalomra.

Életének 86. évében, tartással viselt hosszú betegség után elhunyt az 1950-60-as évek egyik legnagyobb játékosegyénisége, **Sándor Károly**.

A jobbszélső legendás játéktudására, sporttörténeti jelentőségére jellemző, hogy beceneve alapján a mai napig „Csikar-szögről” beszélnek, amikor az alapvonalhoz közlelő leadott lövés után születik meg a gól. Becenevét saját bevallása szerint onnan kapta, hogy nem volt olyan labda, amit ne próbált volna megszerezni, kicsikarni.

A magyar válogatottban, annak leg-sikeresebb időszakában, 1949 és 1964 között 75 mérkőzésen 27 gólt szerzett. Az Aranycsapat idején Budai volt a ri-

Újabb legenda távozott

Csikar

válisa a poszton. **Sebes Gusztáv** a Honvéd szélsőjét favorizálta, aki kiválóan összeszokott **Kocsissal**. Így lemaradt az 1952-es olimpiai aranyról, nem játszott az évszázad mérkőzésén, csak csere volt, és az 1954-es világbajnokságra sem neveztek, bár kiutazott a csapattal. Ugyanakkor szerepelt az 1958-as és az 1962-es világbajnokságon is, 1957-től a válogatott csapatkapitánya volt, Puskástól örökölte meg a karszalagot.

Karrierjét 19 évesen az MTK-ban kezdte, amelyhez egész pályafutása alatt hű maradt. Klubrekordnak számító 379 bajnoki mérkőzésen **Hidegkuti Nándor** után a legtöbb, 182 gólt szerezte. A kék-fehérekkel háromszor nyert bajnoki címet, (1951, 1953, 1957/58), egyszer Magyar Népköztársasági Kupát (1952) és kétszer Közép-Európai Kupát (1955, 1963). Csapatával 1964-ben KEK döntőt játszott a Sporting ellen. A mérkőzés hosszabbítás után 3-3-as döntetlenre végződött, ezért a szabályok értelmében a mérkőzést újra kellett játszani. Az újrajátszott mérkőzésen a Sporting győzött 1-0-ra.

Róla neveztek el a hazánkban elsőként felállított, az MTK irányítása alatt működő labdarúgó-akadémiát Agárdon 2001-ben.

Nagyapámat baráti szálak fűzték **Sándor Csikarhoz**, ezért ismertem őt már gyerekfejjel, majd felnőttkoromban megörököltém a barátságukat is.

Tízéves kisfiúként láttam őt utójára játszani, és nehezen fogadtam el, hogy a futballpályán többé nem láthatom már. 1964-ben megfogadta, nem lesz sem edző, sem öregfiúk-mérkőzéseken nem fog soha szerepelni. A politika sem érdekelte igazán, cselekedeteiben csak az igazságérzete vezérelte őt. Azt szerette volna mindig, nyerjen a válogatott, legyen jó az országnak, éljenek minél jobban az emberek. 1956-ban, amikor a forradalom idején az MTK is túsára indult, Csikarnak számtalan szerződést kínáltak, bárhova mehetett volna játszani. Bécsben két régi barát is várta, az ott élő **Jakob Guttmann**, aki az Austria Wien alelnöke volt, és **Solti Dezső** játékosügynök, aki később a világhírű olasz Internazionale menedzsere lett. Solti direkt Puskás és Csikar miatt utazott Bécsbe, de Csikar eldöntötte, inkább visszamegy Magyarországra a feleségével együtt.

A labdarúgáson kívül volt egy másik élete is. Rajongva szerette a feleségét és a fiát, sok barátja volt, élénk társadalmi életet élt. Életeleme volt a haverok „zrikálása”, a kártyázás és a löver-

seny. Kártyaszünetévének Bécsben is hódolt, a Grünwald étteremben játszott nap mint nap, amikor nyaranta legalább egy hónapot eltöltött Bécsben. Eleinte, amikor még csak turista-ként jártam Bécsbe, majd később, amikor már ott éltem, az én feladatomból elkísérni vásárolni. Bécs belvárosában, a Kärntner Strassén sokan felismerték őt. Az egyik ilyen vásárlgatás alkalmával történt, hogy a Graben Bécs egyik legrágább üzletébe, a Braumba mentünk be. Csikar, aki németül is csak négy-öt szót tudott, ilyenkor tolmácként használt, kérte, fordítsam, hogy kis kockás zakót szeretne a méretében. Az eladó, aki felismerte őt, azonnal üdvözölte, és már hozták is az áhított zakót. Csikar felpróbálta, de sajnos nagy volt rá, és mint kiderült, nem volt annál kisebb. Nagyon elszomorodott, amikor hirtelen meglátott egy másikat, ami még jobban is tetszett neki. Azonnal felpróbálta, és megállapította, hogy tökéletes. Ekkor vette észre az eladó, és zavartan közölte, az az ő zakója, amit csak letett, hogy jobban tudjon mozogni. Nem baj, mondta Csikar, megveszem. Az eladó egyre inkább zavarba jött, és roppant udvariasan próbálta elmagyarázni, hogy nem adhatja el a saját, használt zakóját, még akkor sem, ha a kedves vevő felárat kínál érte. Természetesen mindent megtettek azért, hogy szerezzenek pontosan ugyanolyan, de nem volt raktáron már.

Mint egy vesztes meccs után, olyan leverten jöttünk ki az üzletből, és mentünk az Európa presszóba, ahol legalább húszfős társaság várt már rá, BenZur Vili, a Stadtkrug étterem tulajdonosa, Fried Tata, aki éveken keresztül volt a válogatott csempészárubeszerzője Bécsben, Stern Mendi az egykori recski fogoly, és természetesen **Jakob Guttmann**. Krankl, aki nemcsak a Rapidban, hanem a Barcelonában is társ volt, szintén lejárt a társaságba időnként.

Pesten is kiterjedt ismeretséggel, baráti körrel rendelkezett. Hosszú ideig a Pozsonyi úton lakott a családjával, szemben az Ipoly presszóval. Szertartásszerűen mindennap 12-kor jött le az utcára, egyenesen át a presszóba, a haverokhoz. Amíg működött az Andrassy úton a Párizsi cukrászda a Divatcsarnok mellett, vagy kicsivel arrébb a Jókai térnél a Rozmaring (előbb Rosmary) presszó, Csikar ezeken a helyeken is tartott „fogadóórát”. Sándor Csikar erősen kötődött az MTK-hoz, ezért tiszteletbeli zsidónak érezte magát, és annak tartotta a szurkolótábor is. Amíg egészségi állapota engedte, az őszi nagy ünnepekkor mindig megjelent a Dohány utcai zsinagógában. Csikar most elment, nagyon nagy fájdalmat okozva a családjának. Nyugodj békében, Csikar! Soha nem felejtünk el.

Vámos György
(Magyar Hírlap)

Cipőnk már van

Na, elverték bennünket. Nem nagyon, kicsit, éppen annyira, hogy fájjon.

Ha nagyon elvernek, attól elzsibbadunk, az inkább csak sajog, mint fáj, de ez az északreket elleni, hazai 1-2 marhára tud fájni. Még jó, hogy fáj, azt jelenti, nem lettünk futballimmunisak, kárörvendők vagy közömbösek, bennünket még oly sok hitkifosztás után is érdekel a magyar futball.

Így aztán még mindig kesergünk, elemzünk, hibákat és felelősöket keresünk, változatlanul nem vesszük tudomásul, hogy elsőként tőlünk a játék. Más, boldogabb futballmezőkre költözött. Helyette viszont mi lettünk a világ futballmagyarazói. Abban világelsők vagyunk. Persze, tudom én, ha 1-0-ra nyerünk, és nyerhettünk volna — lám, ez is egy játékmagyarazat —, akkor felemeljük fejünket, és bátran Európa szemébe vágjuk: bejelentkezünk a 2016-os Eb-döntőre. *De így, kifosztva és megverve? Így tényleg csak a magyarazat marad.*

Elmagyarázzuk például, hogy nagyon hiányzott Gera. És tényleg nagyon hiányzott, mert társaihoz képest még mindig egy Puskás Öcsi.

És talán hiányzott a sértődött Szalai Ádám is, bár — igaz, erre ő aligha emlékszik — játszottunk már kínosan, kaptunk ki már akkor is, amikor ő is ott volt a csapatban. Futball-leckét tartott, oktatást, pedig nem futballkosnak hívták meg — az nem kell, abból van elég, arra ott vagyunk mi fölös számmal —, aztán Andorra ellen átesett a labdán.

Természetesen egy játékos is szólhat, sőt jó, ha időnként ő is elmondja a véleményét. Még akkor is, ha a futball már réges-rég — különösen a póffeszkedő pénz megjelenése óta — nem demokratikus játék. Nem, itt Mourinhók és Van Gaalok beszélnek, meg az eredményeik, a játékosoknak a játék boldogsága, varázsata adatik meg, már ha tudnak futballozni. Helyettük a játékosok beszél.

Hogy aztán a kapitány mit tud, és mit nem, ebből az aspektusból talán nem is lényeges. Hogy beállítja vagy éppen kihagyja ezt és azt, pillanatnyilag nyilván számít, ám hosszú távon kevésbé. Hosszú távon sokkal lényegesebb, hogy milyen a mentalitásunk, no meg tudunk-e futballozni egyáltalán.

Hát nem tudunk. Mi egyszerűen elfelejtettünk, amellett, hogy mi szinte so-

ha nem tudunk nekik irántani az ellenfélnek. Na jó, legfeljebb ünnepnap, de akkor is csak fejtellenül. Nem tudjuk elérni, hogy érezze a másik: itt vagyunk, a fülén taposunk, itt csak mi nyerhetünk. Nem. Mi, szelíden vagy sértődötten, az első kemény szóra megadjuk magunkat. A játékot nem lehet heti három edzéssel megtanulni. Már derengő gyerekkorban játszani és játszani kell, az utcán, a téren, a háztetőn, sőt, még álmunkban is, idővel persze értő kezek alatt. Az akadémiákkal mintha elkezdődött volna valami, mennek a gyerekek, s talán ki is jönnek egyszer. S velük a magyar futball elindul a világ után. Sőt, már talán megy is. Egyelőre gyalog. Meztőláb. S az új stadionokkal végre cipő is került a lábára.

Kiss László
(Magyar Hírlap)

Kicsit sárgább

Sokat mondó, amikor egy amúgy futballrajongó, félőrvül állapotában Honvéd-bérletet vásárló férfi elfordul nemzete válogatottjától

Amikor közönyösen, ásítózva fogadja a már várt, sőt elvárt pofonokat, amelyek nem is fájnak, amelyeket meg sem érez már.

Amikor eljut ahhoz a ponthoz, ahol mind a káromkodás, mind a harag értelmetlenné válik.

Amikor már nevetni sem képes, hiszen miután az edzők és játékosok az összes nagy poént ellőtték, kínosan unalmassá vált a tragikomédia.

Amikor már nem is csalódik, egykedvűen nézi a vereséget, és a lefűjást követő szálnalmas nyilatkozatokat, nem mosolyog, amikor a kapitány azt mondja: „Úgy gondolom, megszereztük a vezetést”, s akkor sem, amikor azt olvassa másnap, hogy a középpályás szerint „egy-nullig uraltuk a mérkőzést”. Nem vágja papucsát, sem a söröskorsóját a képernyőhöz.

Miért is dühöngene?

A tévét is csak megszokásból kapcsolja be, már maga sem tudja, miért. Élmenyről nem álmodik, a kudarc egyre kevésbé zavarja, nemhogy Puskást, Albertet, már Détárit sem emlegeti,

SPORT

elfogadja, ami jutott (Maldini helyett Kovács III Zsolt), zsebre teszi a semmit, a csillag stadionokban meztelenkedő futballvalóságot.

A változó középhátvéd örök hibáit, a cserélődő csatár kiszámítható ötlettelenségét, a szakvezetés felkészületlenségét, a mester bárdolatlan stílusát, a kommentátor megmagyarázhatatlan optimizmusát.

Látja és magába fogadja ezt a nihilt, tudja, érzi, hogy ez az övé is, ebben nőtt fel, összetartoznak, ő, a tátongó lelátók és az üres ígéretek. Így szocializálódott: van a sikeres magyar sport, olimpiai aranyakkal, tanult, szimpatikus, gyakran alulfizetett klasszisokkal, meg van ez.

A magyarfoci: augusztusig tartó meneteléssel, zömében nézhetetlen, egészen szürreális meccsekkel, nagy-képűséggel, tetoválásokkal és hetvenkedéssel. A magyarfoci, amely soha sem változik. S amely — bárhol is próbálnánk levakarni, eltüntetni — mégis a mienk. Megmagyarázhatatlanul és mindörökké.

Mező Gábor
(Magyar Hírlap)

Magyar futball: az első lépések az enyészet felé

Mivel az 1986-os világbajnokság óta a magyar futballválogatott tizenegy kvalifikációs sorozaton bukott el (hét vb, hét Eb), ma már elképzelni is nehéz, micsoda trauma volt először kimaradni a játékból. Pontosabban első ízben a pályán elveszíteni a részvétel jogát; az 1930-as és az 1950-es vb-t ugyanis (sport-)politikai döntésből eredően hagyta ki csapatunk, az 1970-es tornától azonban két vereség és egy döntetlen fosztotta meg. Utóbbi, ama felfoghatatlan prágai 3:3 45 esztendeje, 1969. szeptember 14-én történt, ezért idézzük fel — no meg azért, mert nem, azóta ismertté vált részlet nemhogy apasztotta, inkább gyarapította a kételyeket.

A 2. európai selejtezőcsoportot Csehszlovákia és Magyarország is négy győzelemmel, 1-1 döntetlennel és vereséggel zárta, ám a mi gólkülönbségünk plusz kilenc volt a rivális plusz hatjával szemben, az egymás elleni eredmény (2:0 és 3:3) ugyancsak nekünk kedvezett, de az akkori szabályok pontegyenlőség esetén újrajátszást rendeltek el. Ez vezetett a marseille-i csapáshoz, a decemberi 4:1-es vereséghez (az eredményt azért jelöljük kettősponttal kötőjel helyett, mert akkoriban még így divott, a hajdani gólarány emlékére — a szerk.), azonban 1969. szeptember 14-én adta meg együttesünk a csehszlovákoknak egyáltalán az újrajátszás, a pontegyenlőség lehetőségét.

De hagyjuk a külső okokat, idézzük inkább a magyar futball önsorsrontását, ami — mint az alábbiakból is kitéjük — régi hagyomány. Kezdjük onnan, hogy az 1966-os vb után Illovsky Rudolfot választották szövetségi kapitánynak, aki a hollandok elleni döntetlennel mutatkozott be, majd zsinórban nyolc mérkőzést nyert a csapattal. A következő, összességében tehát a tizediket — egy már biztos elsőségünk miatt tét nélküli Eb-selejtezőt — azonban 1:0-ra elveszítette az

NDK-ban, és az emiatt őt ért kritikákon megsértődve lemondott. Ha ez volt a valós ok, már az sem normális reakció. Az még kevésbé, hogy Sós Károlyt nevezték ki utódjául, aki hét éven át éppen a keletnémet válogatottnál dolgozott, a magyar futballról így — ez még nem az internet és az ezer sportcsatorna kora volt — legfeljebb halvány fogalmak lehettek. Ezt tetőzőndő, válogatottunk számára az 1968-as évre mindössze két mérkőzést kötöttek le; illetve le sem kellett kötni azokat, hiszen Eb-pótszelejtezők voltak, a Szovjetunió ellen. Sós így 1968. május 4-én a Népstadionban az „odavágón” debütált, és a kapuban ugyancsak újoncot avatott, a csepeli **Fatér Károlyt**. Aki, mint az évtizedekkel később közölt ál-lambiztonsági dokumentumokban napvilágot látott, Forgács fedőnéven informátori, ügynöki tevékenységet végzett. Bár gólt nem kapott, Moszkvában már **Tamás Gyula** állt a kapuban, Fatér — Mexikó olimpiai bajnoka — megmaradt egyszeres nagyválogatottnak. *Vajon akkor, egyetleneszer ki tette be a csapatba, és miért? Sós? Aztán remek teljesítménye ellenére örökre elfelejtette? Vagy nem Sós, hanem utasították? Ha igen, azt mivel indokolták? Nincs olyan verzió, amely Sós Károlynak szakmailag és morálisan egyaránt kedvezne.*

A Szovjetunióban 1968. május 11-én 3:0-s vereséget szenvedett és az Eb-ről így kiesett csapat legközelebb több mint egy év múlva, 1969. május 25-én lépett pályára, mindjárt a csehszlovákok elleni, hazai vb-selejtezőn. A több szempontból is képtelen előzmények dacára együttesünk 2:0-ra nyert, majd — mivel a kvartett további tagjainak, a dánoknak és az íreknek esélyük sem volt az elsősegre — szeptember 14-én úgy kezdett Prágában, hogy ha ismét győz, gyakorlatilag irány Mexikó!

Féldőben 2:1-re vezettünk is, mire Sós úgy határozott, lecseréli **Mészölyt**. Az eszement ötleten megütközött társak ekkor még a zuhany alól rimádkodták vissza a védelem oszlopát a pályára, ám a szövetségi kapitány az 55. percben — ekkor 3:2-es magyar előnynél — már visszavonhatatlanul „levette”. Senki sem értette, miért. Kuna a 77. percben ki is egyenlített, a 3:3-mal létrejött a pontegyenlőség, annak folyományaként a december 3-i, marseille-i újrajátszás.

További, felfoghatatlan bakikkal is terhelt csapatunk — például vezetői pepecselése miatt későn ért ki a stadionba, így nem jutott ideje bemelegíteni — 4:1-re kikapott, de ez már más történet. Illetve dehogyan. Ha nem hatna teljes képtelenségként, azt mondhatnánk, mintha a magyar futballvezérlés, benne a szövetségi kapitánnyal, mindent megtett volna annak érdekében, hogy az 1962-es és 1966-os vb-n is parádézó, majd a negyeddöntőben országos csalódást keltően kieső, így többszörös értelemben is tömeges indulatokat gerjesztett együttesünk hiányozzon Mexikóból.

Mindez persze merő fikció — különben se vegyük el senkitől a teljes alkalatlanság és hozzá nem értés „jogát”.

NB

Meglepetés Debrecenben, félbeszakadt meccs Kecskeméten

A találkozó előtt nyeretlen Pécs nagy meglepetésre 2-0-ra győzött a címvédő Debrecen otthonában a labdarúgó NB I. hetedik fordulójának első szombati mérkőzésén. A Haladás kikapott Kispesztén, a Nyíregyháza megosztó-

zott a pontokon a Dunaújvárossal, a Győr kecskeméti vendégjátékát pedig elmosta az eső.

A PMFC ezt megelőzően legutóbb május 10-én nyert mérkőzést az NB I-ben, a DVSC ebben a szezonban hazai környezetben eddig százszázalékos volt, s még gólt sem kapott.

Az első féldőben kiegyenlített küzdelmet láthatott a Nagyerdei Stadion közönsége.

Fordulás után tíz perc sem telt el, amikor tizenegyeshez jutott a vendégcsapat, a büntetőt pedig Mohl magabiztosan értékesítette. A játék képe inntól kezdve megváltozott, a Pécs a védekezésre és az eredmény tartására ügyelt, míg a DVSC az egyenlítés érdekében mozgósított nagy erőket. A hazaiak nem jártak sikerrel, sőt, a ráadásban a vendégek egy ellentámadásból újfént betaláltak.

DVSC–Pécs 0–2 (0–0)

A Budapest Honvéd hazai pályán 2-0-ra nyert a Szombathelyi Haladás ellen. A szombathelyiek 2008 óta nyeretlenek Kispesztén.

Az első féldőben a Honvéd magabiztosan futballozott és megérdemelten tett szert kétgólos vezetésre. A vendégeknél kezdőként kapott lehetőséget **Tommaso Rocchi**, a korábbi Lazio-csatár, de ő sem tudott lendületet vinni a szombathelyiek támadójátékába.

Honvéd–Haladás 2–0 (2–0)

Elmosta az eső a Győr kecskeméti meccset

A pálya használhatatlansága miatt az 58. percben, 1-1-es állásnál félbeszakadt a Kecskemét–Győr mérkőzés. A találkozó előtt egyperces gyászszünet tartottak az MTK szerdán elhunyt legendás játékosa, **Sándor Károly** emlékére, majd a kezdő sípszóval egyidőben eleredt az eső.

Kecskemét–Győr 1–1 (1–1) — az 58. percben félbeszakadt

A Nyíregyháza hazai pályán gól nélküli döntetlent játszott a Dunaújvárossal a két újonccsapat szombati összecsapásán.

Nyíregyháza–Dunaújváros 0–0

A százszázalékos teljesítménnyel listavezető Videoton 2-0-ra legyőzte a vendég Újpestet.

A szakadó eső miatt több helyen víz alatt álló pálya fogadta a csapatokat a Sóstói Stadionban, ennek ellenére élvezetes futballt produkáltak a felek az első féldőben. Fordulást követően a góllövőlistát vezető Nikolics nyolcadik bajnoki góljával megduplázta előnyét a Videoton, amely ezzel el is döntötte a mérkőzést.

Videoton — Újpest 2–0 (1–0)

A Ferencváros 2-1-re legyőzte a vendég Puskás Akadémiát a labdarúgó NB I hetedik fordulójának vasárnapi zárómérkőzésén, így továbbra is hatpontos hátránnyal őrzi a százszázalékos teljesítménnyel listavezető Videoton. A felcsútiak mostani kudarcukkal nyeretlenek maradtak.

A Ferencváros az első perctől magához ragadta a kezdeményezést, szinte csak az volt a kérdés, hogy mikor szerzi meg a vezetést. A féldő közepén aztán hamar kétszer is betaláltak a hazaiak, így biztos előnnyel vonulhattak az öltözőbe.

A folytatásban is a zöld-fehérek irányítottak, de hiába voltak meg a lehetőségeik, nem tudták növelni előnyüket. A vendégek váratlanul szépítettek bő tíz perccel a vége előtt, ettől a hazaiak megzavarodtak, de a hajrára fel-támadó felcsútiaknak végül nem sikerült egyenlíteniük.

Bácsi Péter aranyérmes

Bácsi Péter aranyérmes nyert a kötöttfogásúak 80 kilogrammos kategóriájában a taskenti birkózó-világbajnokság szombati versenynapján.

Az első helyért a kétszeres Európa-bajnok magyarok az orosz Jevgenyij Szaljev volt az ellenfele, akit küzdelmes mérkőzésen 2-1-re győzött le.

Bácsinak ez az első érme világbajnokságon, egyben a magyar küldöttség harmadik dobogós helyezése a taskenti vb-n. Az első **Lőrincz Viktor** szerzte pénteken, amikor harmadik lett a kötöttfogásúak 85 kilogrammos kategóriájában, a második pedig testvére, **Lőrincz Tamás**, aki szombaton végzett harmadikként a 66 kilósok mezőnyében.

A vörösbor jótékony hatásának oka nem egy rejtélyes vegyület lehet, hanem maga a mértékletesen fogyasztott alkohol. *Mennyit lehet inni ahhoz, hogy inkább használjon?*

A francia paradoxon

A francia paradoxon — amely 1991-ben vált népszerű témává a 60-minutes című tévéműsornak köszönhetően — szerint a franciák sokkal több telített zsírt fogyasztanak, mint például az amerikaiak. Ugyanakkor a franciáknál ritkább a túlsúly, illetve a szív- és érrendszeri megbetegedések előfordulása, mint Amerikában. Ebből arra következtettek, hogy az ellentmondás a franciák vörösborfogyasztásának köszönhető.

1992-ben a Cornell Egyetem kutatói felfedezték, hogy a vörösbor egy rezveratrol nevű vegyületet tartalmaz, amelynek számos egészségvédő hatást tulajdonítanak. Az azóta eltelt időben számos kutatás próbálta ennek a hatóanyagának a jelenlétével megmagyarázni a francia paradoxont, az iparág pedig lehengerlő reklámhadjáratokkal igyekezett a vélt egészségügyi hatásokat hangsúlyozni.

Mi az a rezveratrol?

A rezveratrol egy erős antioxidáns, azaz hatékonyan semlegesíti a sejtekre káros szabad gyököket. Ezenkívül számos egészségvédő hatást tulajdonítanak neki: gyulladásgátló hatású, megakadályozza a vérrögök kialakulását, fokozza az erek egészségi állapotát meghatározó nitrogén-monoxid termelését, csökkenti a koleszterinszintet, sőt daganatellenes hatása is van.

A rezveratrol legnagyobb mértékben a kék szőlőfajták héjában van jelen, de más növényekben is előfordul, így többek között a mogoróban, a szederben vagy a japán keserűfűben is megtalálható. Meglepően magasnak tekinthető a csokoládé rezveratrol tartalma is. Kisebb mennyiségben a fehér szőlőfajták héjában is megtalálható.

Mitől függ a rezveratrol mennyisége?

Tanár úr kérem

Válaszok a legutóbb feltett kérdésekre: 1. Arkagyij és Borisz Sztrugackij, 2. Madonnáé, 3. Musztafa Tefvik Murad pasa, 4. Szakállas, 5. A pályaudvart azaz az induló vonatok házáét, 6. Belizet, 7. Juh v. kecsketejéből készült sajt, 8. Liszt Ferencről 9. Somnus, 10. A híres porosz tábornokról, Blücherről nevezte el.

E heti kérdéseink:

1. Milyen pénz volt a lázsiastallér?
2. Melyik brazil labdarúgó eredeti neve Luiz Nazário de Lima?
3. Melyik nép férfiai valamennyien oroszlanok (legalábbis a nevükben)?
4. Melyik Nobel-díjas költő eredeti neve volt Neftali Ricardo Reyes Basoalto?
5. Mi a fővárosa Walesnek?
6. Ki találta fel 1887-ben a mai értelemben vett lemezjátékot?
7. Melyik az az európai épület, amelyet 632 évig (1248-tól-1880-ig) építettek?
8. Kiről írta Vörösmarty Mihály, hogy „hírhedt zenésze a világnak”?
9. Melyik nép főistenét hívják Manitounak?
10. Melyik római hadv. volt Kleopátra első szerelme, akinek fiát is szülte?

Válaszunkat a következő heti újságból olvashatják:

Összeböngézte: B. L.

A vörösborban is az alkohol az egészséges

Mivel a rezveratrol legnagyobb mennyiségben a kék szőlők héjában található, az antioxidáns leginkább a vörösborokban van jelen. Ennek borkészítési okai is vannak: a fehérborok előállításánál a szőlőhéj eltávolítása előtt történik meg, mint a vörösborok esetében, így kevesebb rezveratrol jut az italba.

Ugyanakkor az antioxidáns mennyisége a különböző vörös szőlőfajtáknál is eltérő lehet. A szőlő a penészgombák elleni védekezés miatt termel rezveratrolt, így az antioxidáns jelenléte elsősorban azokban a növényekben magas, amelyek a gombák szempontjából kedvező (hűvös, nedves) éghajlati viszonyok között élnek.

Ezt támasztotta alá Leroy Creasy, a Cornell Egyetem kutatójának 1998-as tanulmánya. Ebben száz különböző borfajtát vizsgáltak a világ minden részéről, és azt találták, hogy a szárazabb, melegebb klímaviszonyok között előállított kaliforniai vörösborok antioxidáns-tartalma jóval alacsonyabb volt, mint a nedvesebb, hűvösebb területeken készített New York-i vörösboroké.

Miért jó, ha sok rezveratrol van a szervezetben?

A rezveratrol jótékony hatását már számos kutatás igazolta állatok esetében. Bizonyították, hogy ez az antioxidáns meghosszabbítja több élőlény (például hengeresférgek, élesztő, gyümölcslegyek, halak) élettartamát. A Harvard Egyetem kutatóinak 2008-as vizsgálata egerek esetében tanulmányozta ezt a jótékony hatást. A kísérlet során az idősödő rágcsálókat magas kalória- és zsírtartalmú diétára fogták, ezzel párhuzamosan viszont emelték az állatok rezveratrolbevitelét. Az egészségtelen étrend miatt az egereknek hamarabb el kellett volna pusztulniuk, ennek ellenére ugyanannyi ideig éltek, mint egészségesen táplálkozó társaik.

A rezveratrolnak az Alzheimer- és a Parkinson-kór megelőzésében is hatékony szerepe lehet. Bár a két betegség háttere még nem teljesen ismert, egyre több a bizonyíték arra, hogy kialakulásukban nagy szerepe lehet az agyban keletkező fehérjelerakódásoknak (plakkoknak). A Cornell Egyetem 2009-es állatkísérletében 48-90 százalékkal sikerült csökkenteni rezveratrollal az egerek agyában keletkező fehérjelerakódásokat.

Akkor mi a probléma?

Bár a vizsgálatok eredményei reménykeltőnek tűnnek, több tényező is árnyalja a képet. Egyrészt a vizsgá-

latok nagy részét állatokon végezték, az emberekkel kapcsolatos kutatások száma kevés. Még nagyobb gond azonban, hogy jelentős mennyiségű rezveratrolt kell a szervezetünkbe bevinni ahhoz, hogy hasson is.

A jelenlegi kutatásokból kiindulva nagyjából ötven-kétszáz pohár vörösborot kéne egyszerre meginni ahhoz, hogy az egészségvédő hatás érvényesüljön. Az Erasmus University Medical Center 2012-es tanulmányában magas vérnyomásban szenvedő pácienseknek adtak rezveratroltartalmú készítményeket. A használt étrendkiegészítők antioxidáns-tartalma anynyi volt, mint három pohár vörösboré. A betegek vérnyomása a kezelés ellenére sem csökkent.

További probléma, hogy a rezveratrol fény és oxigén hatására könnyen elbomlik. Mivel a borkészítés általában nem tartozik a leggyorsabb tevékenységek közé, a vegyület nagy valószínűséggel még azelőtt elbomlik, hogy a szervezetbe kerülne, ráadásul a borból található rezveratrol nehezebben is szívódik fel az emésztés során.

A francia paradoxonnal kapcsolatos nézeteket leginkább a Johns Hopkins Orvostudományi Egyetem 1998-tól 2009-ig, kilenc éven át tartó kutatása ingatta meg: ebben a kutatás nem találtak egyértelmű bizonyítékokat a rezveratrol jótékony hatásaira az emberek esetében.

Ha nem a rezveratrol, akkor mi okozza a vörösborfogyasztás egészségvédő hatását?

Alkoholfogyasztás mértékkel

A jótékony hatások nagy részét megelőző módon nem az antioxidáns, hanem a minimális mennyiségű alkohol bevitel okozza.

Az elmúlt években számos kutatás bizonyította, hogy a mértékkel történő alkoholfogyasztás több szempontból is jó a szervezet számára: harminc százalékkal csökkenti a szívinfarktus és a stroke kockázatát, emeli a „jó” koleszterin (HDL) szintjét, 26 százalékkal csökkenti a kettes típusú cukorbetegség kialakulásának lehetőségét, és 23 százalékkal mérsékli az időskorban bekövetkező mentális leépülés kockázatát.

Mennyit lehet inni?

A még jótékony hatású alkoholmennyiség egészséges nők esetében napi 10-20 gramm, egészséges férfiak esetében pedig 20-40 gramm. Hétköznapi mértékegységeink szerint ez nőknél napi egy-két deciliter bort vagy egy üveg sört jelent, férfiak esetében pedig ennek a dupláját.

NA NE...

A túlsúlyos tanárnő a gyerekeket kérdezi:

— Na, ki tudja megmondani nekem, hogy mit ad nektek a tyúk?
— Tojást!
— Nagyon jó! És azt meg tudjátok mondani, mit ad nektek a kecske?
— Kecsketejet!
— Bravó! És mit ad nektek a tehén?
— Mindenféle rohadt házifeladatot meg dolgozatot!

***

— Pistike, az utóbbi időben egyre jobb és jobb osztályzatokat kapsz. Valld be, ki segít?
— A televízió! Elromlott.

***

Iskolásfiú az apjának:

— Papa te is szerelmes voltál a tanító nénibe?
— Igen, fiam, de anyádnak el ne áruld.

***

Az iskolaorvos kérdi:

— Hány órát alszol Móricka?
— Ötöt — hatot.
— Az bizony kevés. És legalább nyugodtan alszol?
— Sajna nem, minden kicsengetéskor felébredek.

***

Egy középiskolában nagyon elterjedt az a szokás, hogy a lányok a mosdóban kirúszozzák a szájukat, majd megcsókolva a tükröt, ott hagyják az ajaklenyomatukat. A takarítónő szól az igazgatónak, így az összes lányt, akiknek rúzsos a szája, tanítás után behívják a mosdóba. A takarítónő elmeséli nekik, hogy milyen nehéz is a rúzszt lemosni a tükrőről, majd tart egy bemutatót. Fogja a felmosóröngyöt, belemártja a legközelebbi WC kagylóba, és elkezd letörölni a rúzsfoltokat. Na, ez volt az utolsó nap, amikor a lányok rúzsnyomokat hagytak a tükrön...

***

Természetesen az alkoholfogyasztás még minimális mértékben sem ajánlott mindenkinek. A májbetegségeken — és más alkohollal kapcsolatos betegségeken szenvedőkön — kívül a gyermekeknek mindenféleképpen kerülniük kell az alkoholfogyasztást, akárcsak a várandós vagy várandósság előtt álló nőknek. Fontos megjegyezni, hogy az alkohol még kisebb mennyiségben is képes növelni a mellrák kockázatát.

A mozgás is fontos

Sok korábbi kutatás abba a hibába esett, hogy nem tanulmányozták a vörösborfogyasztás és az életmód között fennálló összefüggéseket. A Duke Egyetem 2002-es tanulmánya azonban 4400 férfi és nő vizsgálatával megállapította, hogy az egészséges vörösborfogyasztók többsége ennek megfelelő életmódot folytat: sokat sportolnak, rengeteg gyümölcsöt és zöldséget fogyasztanak, valamint kevesebb alkoholt és telített zsírt visznek szervezetükbe. Többek között erre az eredményre jutott a Palack University Hospital új kutatása is, amelyet az Európai Kardiológiai Társaság éves kongresszusán ismertettek.

Ezenkívül a francia paradoxon oka valószínűleg a franciák borkészítési szokásaiban, azaz magában a mértékletes alkoholfogyasztásban keresendő, és kevésbé a rezveratrol nevű anti-oxidánsban.

Tanárnő a gyerekekhez
— Móricka, van házid?
— Van. Töltsek?

***

Két szőlőszem megy a vasúti síneken. Azt mondja az egyik:
— Majd én szólok, ha jön a vonat.
Kis idő múlva:
— Must.

***

— Jean, ez a vonat Hatvan felé megy?
— Nem, uram, csak egyfelé.

***

Egy utas odamegy a kisváros vasútállomásán az állomásfőnökhöz, és azt kérdezi tőle:

— Mondja uram, miért fekszik ez az állomás fél óránnyira a várostól?
— Mert azt akartuk, hogy lehetőleg inkább a sínekhez legyen közel.

***

A nemzetközi gyors első osztályú fulkéjében egyetlen utas ül. Hirtelen felpattan az ajtó, és egy fegyveres, álarcos gengszter lép be:

— Gyertünk, adja ide a pénzt! — parancsol az utasra.

— De nekem egy megveszekedett vasam sincs!

— Akkor miért reszket?
— Mert azt hittem, hogy a kalauz jön. Ugyanis jegyem sincs...

***

János bácsi felmutatja a vonatjegyét a kalauznak, mire az így reagál:

— De hiszen ez egy gyerekjegy!

János bácsi:

— Na, látja, most derül ki, hogy milyen nagy késésben van ez a szerelvény!

***

Orvos:

— Uram, sajnos prosztatamasszázszt kell alkalmazni.

A beteg négykézlábra ereszkedik. A doki mögé térdel.

— Na, de doktor úr, mit csinál?

Orvos nyögve, elhaló hangon:

— Hogy tudsz ilyenkor magázni?

***

Az ügyvéd a kórházban halálos betegten tempósan lapozza a Bibliát.

— Maga meg mit csinál? — kérdezi az orvosa.

— Joghézagot keresek...

***

Egy fickónak szívátültetésre van szüksége és 3 lehetséges donor jön szóba.

1. Atléta: fiatal, egészséges, autóbalesetben halt meg.

2. Egy üzletember: középkorú, nemdohányzó és antialkoholista volt.

3. Egy ügyvéd, 10 évig praktizált, beteges volt, agyvérzésben halt meg.

— Nos, hogyan döntött? Melyikük szívét választja? — kérdezi a doki.

— Az ügyvédét!

— Miért?

— Mert olyan szívet akarok, amit még nem használtak!

***

Reszketeg anyóka kérdi a vasutastól:

— Nem fog megrázni az áram, ha rálépek a sínre?

— Dehogyan, néni kérem. Csak arra vigyázzon, hogy a másik lába ne érje közben a felső vezetőket.

***

— Nekem eddig csak egyetlen nő mondott nemet — meséli a szoknyavadász a barátjának.

— Komolyan? Ki volt az? —

— A bírónő, amikor az ügyvéd a felmentésemet kérte.

***

Szeptember 29. hétfő	Szeptember 30. kedd	Október 1. szerda	Október 2. csütörtök	Október 3. péntek	Október 4. szombat	Október 5. vasárnap
A műsoridőt magyarországi időzónában adjuk						
00:30 Szentföldi szent helyek tizenete: Kapernaum. Magyar ismeretterjesztő sorozat 00:50 Híradó 01:25 Sporthírek 01:30 Híradó 01:35 Heti Himnondó: Közéleti magazin 02:05 Székely kapu 02:30 Szimfonik Live Kolozsváron (2014) 2/2.: 03:25 Híradó 03:50 Híradó 04:00 Híradó 04:05 Híradó 04:10 Híradó 04:15 Híradó 04:20 Híradó 04:25 Híradó 04:30 Híradó 04:35 Híradó 04:40 Híradó 04:45 Híradó 04:50 Híradó 04:55 Híradó 05:00 Híradó 05:05 Híradó 05:10 Híradó 05:15 Híradó 05:20 Híradó 05:25 Híradó 05:30 Híradó 05:35 Híradó 05:40 Híradó 05:45 Híradó 05:50 Híradó 05:55 Híradó 06:00 Híradó 06:05 Híradó 06:10 Híradó 06:15 Híradó 06:20 Híradó 06:25 Híradó 06:30 Híradó 06:35 Híradó 06:40 Híradó 06:45 Híradó 06:50 Híradó 06:55 Híradó 07:00 Híradó 07:05 Híradó 07:10 Híradó 07:15 Híradó 07:20 Híradó 07:25 Híradó 07:30 Híradó 07:35 Híradó 07:40 Híradó 07:45 Híradó 07:50 Híradó 07:55 Híradó 08:00 Híradó 08:05 Híradó 08:10 Híradó 08:15 Híradó 08:20 Híradó 08:25 Híradó 08:30 Híradó 08:35 Híradó 08:40 Híradó 08:45 Híradó 08:50 Híradó 08:55 Híradó 09:00 Híradó 09:05 Híradó 09:10 Híradó 09:15 Híradó 09:20 Híradó 09:25 Híradó 09:30 Híradó 09:35 Híradó 09:40 Híradó 09:45 Híradó 09:50 Híradó 09:55 Híradó 10:00 Híradó 10:05 Híradó 10:10 Híradó 10:15 Híradó 10:20 Híradó 10:25 Híradó 10:30 Híradó 10:35 Híradó 10:40 Híradó 10:45 Híradó 10:50 Híradó 10:55 Híradó 11:00 Híradó 11:05 Híradó 11:10 Híradó 11:15 Híradó 11:20 Híradó 11:25 Híradó 11:30 Híradó 11:35 Híradó 11:40 Híradó 11:45 Híradó 11:50 Híradó 11:55 Híradó 12:00 Híradó 12:05 Híradó 12:10 Híradó 12:15 Híradó 12:20 Híradó 12:25 Híradó 12:30 Híradó 12:35 Híradó 12:40 Híradó 12:45 Híradó 12:50 Híradó 12:55 Híradó 13:00 Híradó 13:05 Híradó 13:10 Híradó 13:15 Híradó 13:20 Híradó 13:25 Híradó 13:30 Híradó 13:35 Híradó 13:40 Híradó 13:45 Híradó 13:50 Híradó 13:55 Híradó 14:00 Híradó 14:05 Híradó 14:10 Híradó 14:15 Híradó 14:20 Híradó 14:25 Híradó 14:30 Híradó 14:35 Híradó 14:40 Híradó 14:45 Híradó 14:50 Híradó 14:55 Híradó 15:00 Híradó 15:05 Híradó 15:10 Híradó 15:15 Híradó 15:20 Híradó 15:25 Híradó 15:30 Híradó 15:35 Híradó 15:40 Híradó 15:45 Híradó 15:50 Híradó 15:55 Híradó 16:00 Híradó 16:05 Híradó 16:10 Híradó 16:15 Híradó 16:20 Híradó 16:25 Híradó 16:30 Híradó 16:35 Híradó 16:40 Híradó 16:45 Híradó 16:50 Híradó 16:55 Híradó 17:00 Híradó 17:05 Híradó 17:10 Híradó 17:15 Híradó 17:20 Híradó 17:25 Híradó 17:30 Híradó 17:35 Híradó 17:40 Híradó 17:45 Híradó 17:50 Híradó 17:55 Híradó 18:00 Híradó 18:05 Híradó 18:10 Híradó 18:15 Híradó 18:20 Híradó 18:25 Híradó 18:30 Híradó 18:35 Híradó 18:40 Híradó 18:45 Híradó 18:50 Híradó 18:55 Híradó 19:00 Híradó 19:05 Híradó 19:10 Híradó 19:15 Híradó 19:20 Híradó 19:25 Híradó 19:30 Híradó 19:35 Híradó 19:40 Híradó 19:45 Híradó 19:50 Híradó 19:55 Híradó 20:00 Híradó 20:05 Híradó 20:10 Híradó 20:15 Híradó 20:20 Híradó 20:25 Híradó 20:30 Híradó 20:35 Híradó 20:40 Híradó 20:45 Híradó 20:50 Híradó 20:55 Híradó 21:00 Híradó 21:05 Híradó 21:10 Híradó 21:15 Híradó 21:20 Híradó 21:25 Híradó 21:30 Híradó 21:35 Híradó 21:40 Híradó 21:45 Híradó 21:50 Híradó 21:55 Híradó 22:00 Híradó 22:05 Híradó 22:10 Híradó 22:15 Híradó 22:20 Híradó 22:25 Híradó 22:30 Híradó 22:35 Híradó 22:40 Híradó 22:45 Híradó 22:50 Híradó 22:55 Híradó 23:00 Híradó	00:50 Duna World News 01:00 Híradó 01:35 Sporthírek 01:40 Híradó 01:45 Térkép 02:15 Mesélj nekem! 02:25 Örjárat az égen (1970) 4/2.: Magyar tévéfilmsorozat 03:35 Ízörök: Órség 04:05 Hacktion 1. évad 8. rész: Figyelmeztetés. Magyar tévéfilmsorozat 04:55 Duna World News 05:00 Duna anix 05:15 Közbeszéd 05:50 Ma reggel 09:00 Duna World News 09:05 Kárpát expressz 09:30 Gazdakör 09:40 Kultikon 10:00 Az ESTE 10:30 Duna World News 10:45 Família Kft. 124/2.: Virágzik már? Magyar tévéfilmsorozat 11:10 Ridikül - Női talkshow 12:00 Déli harangszó 12:00 Híradó - Déli 12:25 Kívánságkosár 14:20 Nótacsokor Dóry József, B. Tóth Magda, Szalai Antal és zenekara Bósi Szabó László, Kosáry Judit, Zsuzsa Mihály, Puka Károly és zenekara 15:05 Élő egyház 15:35 Századfordító magyarok: Rác István, fotóművész 16:25 Rocklexikon: Demjén Ferenc 17:20 Család-barát 18:40 Kultikon 19:00 Híradó 19:20 Dunasport 19:30 Szellem a palackból: Trikolór. Magyar magazin 19:55 Önök kérték 20:50 A rejtélyes XX. század - Kun Miklós műsora 21:20 Dokureflex. Benne: Operatív érték - a besúgó (2014) Magyar dokumentumfilm. Forgatókönyvíró-rendező: Varga Ágota; Operatőr: Klimes Tamás, Markert Károly. A film szereplői egykori és mai regnumisták. A Regnum Marianum volt az egyetlen, magyar ifjúsággal foglalkozó vallási közösség, amely az állandó zaklatások ellenére is folyamatosan élt és működött a kommunista rezsim alatt. Tartózták által be-szervezett hálózati személyekkel figyeltették, tiltózták őket, lejáratai akciókkal próbálkoztak. Szemmel tartásukra többnyire zsarolással, a regnumiak közül is szerveztek be ügynököket, besúgókat arra alkalmas személyeket. A tartóztást c. film után, - melyben a rendező teljesen új szemzőgöböl: a szembeállítás és a kerdőzetlen párbeszéd módszerrel mutatta be a Kádárkorszak állambiztonsági munkájának egy szeletét, - most a dokumentumfilm folytatásaként megismerhetjük az egykoron besúgókat sajátos viszonyulását a róluk jelentő besúgókhöz. 22:40 Nótacsokor Bokor János, Puka Károly és zenekara 23:00 Kívánságkosár	00:50 Duna World News 01:00 Híradó 01:35 Sporthírek 01:40 Híradó 01:45 Térkép 02:15 Mesélj nekem! 02:25 Hősök aranygárdája (2014) Magyar dokumentumfilm. Rendezte: Vándor Attila. A második világháború legrangosabb katonai kitüntetését, a Horthy Miklós kormányzó által újraalapított Magyar Tiszti Arany Vitézségi Érmét 22 tiszt érdemelte ki. A film megidézi azt a történelmi korszakot, amelynek szellemében nevelkedtek és harcoltak a II. világháború honvéd hősei, akik rettenthetetlen bátorságukkal örökre beírták nevüket a magyar hadikronikába. 03:35 Hagyaték: Főváros születik Pest-Budából Budapest. A Hagyaték a magyar szellemi kulturális örökség átörökítésén munkálkodik. Leporolja a magyar múlt szellemi hagyatékának egy-egy darabkájáról a modern korokban rárakodott szennyeződések, hogy azok újra a maguk fényességében ragyogjanak. Ezek a mozaikdarabkák hétről hétre a képműve kerülnek, hogy a megújuló magyar hagyományá álljanak össze a nézők lelkében. 04:00 Hacktion Bizalomkör. Magyar tévéfilmsorozat 04:50 Duna World News 05:00 Duna anix "Egységben az erő" - Kalandozások a bolgár Duna mentén. Magyar ismeretterjesztő sorozat 05:15 Közbeszéd 05:50 Ma reggel 09:00 Duna World News 09:05 Kárpát expressz 09:30 Gazdakör 09:40 Kultikon 10:00 Az ESTE 10:30 Duna World News 10:40 Família Kft. (1991) 124/3.: Péterke és a többiek. Magyar tévéfilmsorozat 11:10 Ridikül - Női talkshow 12:00 Déli harangszó 12:00 Híradó - Déli 12:25 Kívánságkosár 15:00 Református magazin 15:30 Századfordító magyarok: Domokos Pál Péter, történész, csángókutató 16:25 Négy szemlem: Viszonyunk az idő múlásához 17:20 Család-barát 18:40 Kultikon 19:00 Híradó 19:20 Dunasport 19:30 Szellem a palackból: Imádságra öltözve. 20:00 Hogy volt?! Mécs Károly köszöntése 21:00 Szimfonik Live Kolozsváron 2. rész 21:50 Kultikon + 22:20 Magyar első: Az első magyar autóverseny. 22:40 Nótacsokor. Tamai Kiss László, Máté Otília, Szalai Antal és zenekara 23:00 Kívánságkosár	00:50 Duna World News 01:00 Híradó 01:35 Sporthírek 01:40 Híradó 01:45 Térkép 02:15 Mesélj nekem! Két bors ökröcske (magyar népmese) 02:25 Sándor Mátyás (1979) 2. Rész. Francia-magyar-német-olasz tévéfilmsorozat 03:35 Határtalanul magyar 04:00 Hacktion (2011) 1. évad 11. rész: Tűzhelyzetben. Magyar tévéfilmsorozat 04:50 Duna World News 05:00 Duna anix: Drakula, Kossuth Lajos és a Nílus forrását kutató székely szépség találkozása a bolgár földeken. Magyar ismeretterjesztő sorozat 05:15 Közbeszéd 05:50 Ma reggel. Reggeli, közéleti műsor interjúkkal, riportokkal, beszélgetésekkel. 09:00 Duna World News 09:05 Kárpát expressz 09:30 Gazdakör 09:40 Kultikon 10:00 Az ESTE 10:25 Duna World News 10:40 Família Kft. (1991) 124/5.: Csendes éj. Magyar tévéfilmsorozat 11:10 Ridikül - Női talkshow 12:00 Déli harangszó 12:00 Híradó - Déli 12:25 Kívánságkosár 14:20 Nótacsokor Baracs-kay Tibor, Kovács Marika, Bussay Antal, Ötvös Klára, Déki Lakatos Sándor és zenekara 14:40 Nótacsokor Hatvani Kiss Gyöngyi, Pataki István, Szalai Antal és zenekara, Járóka Sándor és zenekara 15:00 Katolikus krónika 15:30 Századfordító magyarok: Hauser Arnold, művészettudós. 16:25 Életművész 1. rész - Nagy Ervin 1. 17:20 Család-barát 18:40 Kultikon 19:00 Híradó 19:20 Dunasport 19:30 Hazajáró: Magas-Tátra - A magyar turistaság bölcsője 20:00 Barangolások öt kontinensen - Gereben Ágnes műsora 20:30 Öt kontinens 21:05 Örökzöldek József-városból-Szenes Iván emlékkoncert 2011 22:05 Velünk élő Trianon (2004) 14/12. Rész. Magyar dokumentumfilm-sorozat. Rendezte: Koltay Gábor. Tanárok, egyetemisták beszélnek arról, hogy az iskolai oktatás keretein belül miket lehetett hallani, tanulni a trianoni békeszerződésről és következményeiről. Megfogalmazták, hogy milyen nagy felelőssége van a szülőknél a nemzeti értékek átadásában. Az egyik megszólalónak például az a véleménye, hogy ha elfogy-nak azok az emberek, akiknek személyes kötődése van, akkor valóban már csak történelmi kérdés lesz Trianon. 23:00 Kívánságkosár	00:50 Duna World News 01:00 Híradó 01:35 Sporthírek 01:40 Híradó 01:45 Térkép 02:15 Mesélj nekem! 02:25 Napraforgó (1974) Magyar tévéfilm. Forgatókönyvíró: Krúdy Gyula; Rendezte: Horváth Z. Gergely. Szereplők: Carla Romanelli, Darvas Iván, Lukács Sándor, Mario Maranzana, Máthé Éva, Medgyesi Mária, Mensáros László, Paola Pitagora, Szemes Mari. Evelin fiatal, szelíd női magányában él földbirtokán. Az élet fátyolos közelségében érinti meg, a szerelem hamar jön, s észrevétlenül távozik az ajtón. Álmos, kóborló lovagja az ifjúság elmúlását fájlatja. Egy kézlegyintés az élet. 04:05 Hacktion 1. évad 12. rész: Múltidézés. Magyar tévéfilmsorozat 04:55 Duna World News 05:00 Poén Péntek - Szálka - Avagy Bagi és Nacs megakad a torkán... 05:50 Gazdakör 06:20 Hazajáró: SZÜLYÓI -HEGYEK-Kövétvilága Vágvölgyében 06:50 Fábry 08:10 Gasztróangyal Bab, chili, paprika 09:00 Duna World News 09:05 KorTárs Kossuth tér 09:35 Hogy volt?! Gyökös Zsoltot köszöntjük 10:30 Duna World News 10:30 Öt kontinens 11:00 Tüskevár 8/5.: Hárman a berekben 11:25 Tüskevár 8/6.: Viharban. Magyar tévéfilmsorozat 12:00 Déli harangszó 12:00 Híradó - Déli 12:05 NótacsokorBajtor Imre, Urbán Katalin, Bárány Paál László, Szalai Antal és zenekara 12:25 Határtalanul magyar 12:55 A rejtélyes XX. század - Kun Miklós műsora 13:20 Magyar klasszikusok új köntösben Mikszáth Kálmán - 1. rész 13:50 Legendás konyhák: A "vörös gróf" gasztronómiai és más kalandjai 14:20 Sirjaik hol domborulnak 14:45 Barangolások öt kontinensen 15:15 Hazajáró SZÜLYÓI -HEGYEK-Kövétvilága Vágvölgyében 15:45 HungarIQ 16:10 Novum: Molekuláris diagnosztika a rákkutatásban 16:40 Mammama mesél 17:00 Amire a világ táncolt: Örökzöld dallamok - A húszas évek 18:00 Tánccvarázs: Latin Magyar Bajnokság 19:00 Híradó 19:20 Dunasport 19:30 Mindenből egy van 20:25 Poén Péntek - Szálka - Avagy Bagi és Nacs megakad a torkán 21:20 Privát kopó. Magyar tévéfilmsorozat 22:25 Fábry 23:45 Szeretettel Hollywoodból	00:10 Katolikus Krónika 00:55 Híradó 01:30 Himnusz 01:35 Gasztróangyal: Gluténmentes 02:25 Címzett ismeretlen (1935) Magyar játékfilm (ff.) Rendezte: Gaál Béla. Szereplők: Ágay Irén (Szabó Teri), Ráday Imre (Pali), Kabos Gyula (Stangl), Emst Heinz Haussermann (Toni Huber), Vaszary Piri (Apostamestermő), Goth Sándor (Örökbefogadó apa). Pali, a gazdag aranyifjú első látásra beleszeret a balatonföldvári postáskisasszonyba, Teribe. A szegény, árva lány maga is vonzódik a csinos Palihoz aki azonban bizalmatlan. Mivel nem szeretné, ha csak a pénzéért szeretnék, próbára teszi a lányt, és szegény, fizetésből élő titkárnak hazudja magát. Ráadásul komomyikja és komomája milliomos örökbefogadó szülőként gazdag partit ajánlanak a lánynak... 03:50 Privát kopó. Magyar tévéfilmsorozat 05:00 Tüskevár (1967) 8/7.: Tüskevár meghódítása 05:30 Tüskevár 8/8.: Búcsú a berektől. Magyar tévéfilmsorozat 06:05 Nekem ne lenne hazám? Ósborókás - Barcs 06:20 Határtalanul magyar 06:45 HOGY VOLT!?! Extra "Stand up" 07:40 Önök kérték 08:35 A rejtélyes XX. század - Kun Miklós műsora 09:00 Tánccvarázs: Latin Magyar Bajnokság 09:55 Székely kapu 10:20 Magyar történelmi arcképcsarnok: Ráday Pál. Magyar ismeretterjesztő sorozat 11:10 Szabadság tér '89 12:00 Déli harangszó 12:00 Híradó - Déli 12:05 Szenes Iván írta 12:50 Hogy volt?! 13:45 Határok nélkül - Szilveszteri gálaműsor a Szolnoki Szigligeti Színházból 16:25 Mammama mesél: Szent Anna tava 16:45 Amire a világ táncolt: Örökzöld dallamok - A harmincas évek 17:50 Szerelmes földrajz: Hazatérések - Az álmoktól a lélek nyugalmáig - Ádám Veronika 18:30 Heti Himnondó 19:00 Híradó 19:20 Dunasport 19:30 Kerek és lépések: Egy nap a Hortobágyon. Ismeretterjesztő sorozat 20:20 Magyar szentek és boldogok - Az államalkotó (2014) Magyar dokumentumfilm 20:45 Ízörök: Liptód 21:30 Gasztróangyal: Konyhai praktikák 22:30 Babel tomya: Nomádok földjén 23:25 Szerelmes földrajz: Hazatérések - Az álmoktól a lélek nyugalmáig. Ismeretterjesztő magazin	

apróhirdetések=apróhirdetések=apróhirdetések=apróhirdetések=apróhirdetések=apróhirdetések

Melbourne

HÁZTETŐFESTŐ, magyarul beszélő háztető restaurátor Melbourneben. Reg. tetőrestaurátor. 1979 óta bizalommal fordultak hozzám terracotta és betoncserepű háztulajdonosok a tető problémáikkal. A háztetőről magas víznyomással a mohát eltávolítom (*vegyszer nélkül*). Figyelem, a víztilalom rám nem vonatkozik! A tetője lehet terracotta vagy betoncserep. Színes cementtel kúpcserépeit (*duda-cserépeit*) átcentezem, a törött cserépeket, mind kicserélem vagy leraasztom. A terracotta cserepet leglazítom vagy a mohanövést gátló vegyszerrel bevonom, a betoncserep tetőjét szükség esetén az ön által választott színnel befestem és glazúrozom is. Ha a tető közötti pléh völgy rozsdás és a kémény körül is a pléh rozsdás és már folyik, ezt is mind kicserélem. Szélvihar okozta kárt a tetőn gyorsan rendezem és nyugtát adok a biztosító részére. Amennyiben garázs, verenda, carport vagy ehhez hasonló épületen tetőproblémája van, hullámvas, decking stb. szükség esetén megjavítom, kicserélem, átfestem. Használok Zinccalum Colorbond anyagot. Öreg Fiberglass tetőt kicserélem új Fiberglassra vagy Laserlite-ra, hasonló anyaggal is. Szükség esetén darab vízcsatornát is kicserélek. Csatorna kitakarítást is végzek (*szükséges ez a tűzveszély esetén*). Padlás forgó levegőzőt is berakok a tetőbe. Bármilyen tető problémája van, bizalommal forduljon Jánoshoz. Amennyiben sürgős szolgálat kell, hívjon reggel 7-8 óra között, Melbourne 80 km-es körzetében és Geelongban is, vagy hívja magyarul-angolul a 9318-5103 vagy mobilon 0422-770-957. Ha nem jelentkezik, hagyja üzenetrögzítőt az ön telefonszámát és visszahívom.

MAGYAR fogtechnikus nemcsak Gardenvale-i rendelőjében fogad ügyfeleket, de kérésre — előzetes megbeszélés szerint — saját otthonában is felkeresi. Telefonon 9596-6611 (Melbourne). Kérje Izabellát.

HÁZAK, hozzáépítések, beázott tetők, stancok javítását, bejárati ajtók (fixing lock up), konyhák, fürdőszobák átalakítását vállaljuk. Hívja Józsit a 9547-2453 (Melbourne) telefonszámon.

Melbourne Melbourne

Nem volt ideje ma este vacsorát készíteni?
Ezért kell, hogy legyen minden magyar spájzban hazai „Házias Ízek” konzerv.
(Zöldséges aprópecsenye, Tiszai halászlé, Bogrács-gulyás, Sólet — csipős kolbással —, Töltöttkáposzta stb.)
GRÜNER HENTESÜZLET
Delicatessen
227 A Barkly St., St. Kilda
Telefon/Fax: 9534-2715.

PARTNERCSALÁSOK felderítése, személyek megtalálása. LÁSZLÓ NYOMOZÁS 0431 069-305

PAPLANT, dunyhát, párnát, ágyhuzatot legolcsóbban a készítőnél szerezheti be. Régi paplantját, párnáját kívánsága szerint újjáalakítjuk. Nagy választék importált selyembrokat, damaszt, argin, polieszter és cotton anyagokban. Abroszok, törülközők raktáron. SCHWARCZ PAPAN, 458 Glenhunting Rd., Elsternwick. Tel.: 9523-6616 (Melb.) Előzetes megbeszélésre vasárnap is kinyitunk.

OLYAN FÉRFI társat keresek, akiben jó barátokra találok. Egyedül élek és már egyre nehezebben viselem el. Ha te is egyedül vagy hívjál fel 65-70 éves korig. Tel.: 0402 844-497, vagy (03) 9773-5239

Magyarul beszélő villanyszerelő 20 évi ausztrál tapasztalattal kisebb-nagyobb munkát felvállal.
 Otthoni és üzleti beszerelések, EME megmérés, légkondicionáló vezetékezés stb.
 Telefon, intercom és TV antenna beszerelést szintén vállal.
 Energia takarékosítási szakértő és LED lámpa forgalmazója.
 Hívja Barnát 0406 875-097
 vagy pedig emailen: gizmoelectrix@gmail.com

Michael Sándor & Associates
Barristers & Solicitors
 TANÁCSADÁS — a helyi törvények ismeretében.
 CSALÁDI ÜGYEK — (örökösök vagy válás)
 VÉGRENDELÉK — készítés és végrehajtás
 PERES ÜGYEK — képviselő és tanácsadó
 ADÓSSÁGOK BEHAJTÁSA
 McPherson Building Telephone: (03) 9650 7574
 Level 3, 546 Collins Street Fax: (03) 9650 7761
 Melbourne, Vic. 3000 Email: enquiries@msandor.com
MAGYARUL BESZÉLÜNK

Sydney

BUDAPESTI belvárosi lakás ausztrál magyartól KIADÓ. Érdeklődni soos.steve@yahoo.com. Tel.: 0011 36 630 877-4030

KERESTETÉS Egy 8 éves szőke kislány 1956-ban elindult Dunaanmárról Sydney felé. Akkori iskolatársa, Puskás Árpai keresi Magyarországról

DIÓSY ERZSÉBETET. Aki tud hol-létéről kérjük hívja Prior Annát Sydneyben a 9369-2135 számon, vagy e-mailen: annaprior@optusnet.com.au

70 ÉV KÖRÜLI férfit keresek utazni itthon, Ausztráliában.
 ELADÓK Gobelinek. Kicsik darabonként \$500, nagyok \$1000 áron. Kiváló befektetés. Szintén eladók Wedgwood tányérok darabonként \$100-ért, valamint olajfestmények megegyezés szerinti áron.
 Telefon: 9557-6556 (Sydney).

ÜGYVÉD
BUDAPESTEN
 nagy gyakorlattal és szakértelemmel, mindenféle ügyintézés, jogi tanácsadást vállal.
 Forduljon bizalommal:
Dr. Horváth Anna
 e-mail: drhorvatha@yahoo.com
 fax: (0011) 36-1-4038503

Magyar állampolgársági és útlevelekérelmek, ausztrál vízumügyek, NAATI fordítások.
Hajdu Gábor
 (MARN: 0962683)
www.gaborhajdu.com.au
 Telefon: 02 6241 5293

HIRDETÉSEK WEBOLDALUNKON
 Olvasóink és hirdetőink figyelmébe ajánljuk a Magyar Élet új internetes honlapját!

www.magyarelet.net

Mit jelent ez hirdetőinknek?

Nagyobb exponálást plusz költség nélkül, hiszen a nyomtatott lapban elhelyezett hirdetések változatlan díjszabás mellett sokkal szélesebb olvasótáborhoz jutnak el!

Amennyiben a főoldalon szeretne külön kiemelt üzleti hirdetést elhelyezni, kérjük küldjön emailt a hungarianlifesydney@gmail.com címre.

HEARTY HUNGARIAN

Eredeti magyar ételek

levesek, főételek, egészséges magyar ételek, édességek — *diós-, mákos beigli, rétes, krémes* — minden nap kapható helyi fogyasztásra vagy elvitelre.

Speciális rendelések
48 órás előrendeléssel.
 Nyitva minden nap de.
 11.30-tól este 8 óráig.
156a CARLISLE St.
St.Kilda
 (Ferdén szemben a St.Kilda Town Hallal)
Tel: 9537-0700

MOVING OVERSEAS?

- Working with the Hungarian community since 1970!
- Specialist international mover
- Door to door service
- High quality packing
- Cars & Motorbikes
- Secure Storage
- Trust our 40 years experience

Call for an obligation free quote

1300 789 322

www.ossworldwidemovers.com

A Magyar Élet Kiadóhivatalának P.O. Box 210, Caulfield, Vic. 3162 Megrendelem

A Magyar Életet ___ évre Mellékelek \$ ___-t.
 Előfizetési díj egész évre (50 szám) GST-vel együtt \$ 160
 Félévre (25 szám) GST-vel együtt \$ 80
 Külföld egy évre: Magyarország \$ 240, NZ \$ 220
 A Magyar Életnek **régi** előfizetője vagyok
új előfizetője vagyok

Név _____

Cím _____

Postcode _____

A csekket **HUNGARIAN LIFE** névre kérjük kiállítani.
MONEY ORDER átutalása esetén kérjük, ne felejtse el a postán kapott nyugtát azonnal **elküldeni** hozzánk a fenti címre.
 A nevet és a címet olvasható nagybetűkkel kérjük kitölteni.
 Címváltozás esetén szíveskedjék a régi címet is közölni.